

Methode voor Wereldoriëntatie & Kunstzinnige Vorming

Whizz-Art

Ideeënboek

Mini-thema 1

Kerst en Nieuwjaar

Colofon

Titel:	Whizz-Art: Mini-thema 1 Kerst en Nieuwjaar
Vak:	Wereldoriëntatie/Kunstzinnige Vorming
Ontwikkelaars:	Ludwina Koolman, Carola Peeters, Marilu Robles de Medina, Selena Rodriguez
Projectleider:	Carola Peeters
Met dank aan:	Miriam Baiz, Amely Bennaars, Dirk-Jan Boerwinkel, Nishenou Felix, Ruthlyn Fradll, Daisy Franken, Adrielle Geerman, Juanita Gomez-Rasmijn, Esther den Hartog, Niurca Herrera, Diana Marchena-Martes, Marietje Martinus, Wiljan Megens, Gislène Semerel, Laura Tonk, Rino Wentwoord
Eindredactie:	Departamento di Enseñansa Aruba Gina Ramsbottom (Nederlands)
Inhoud:	Activiteitenboek voor Wereldoriëntatie/Kunstzinnige Vorming
Uitgever:	Departamento di Enseñansa Aruba, Seccion Desaroyo di Curiculo

In opdracht van: Scol Arubano Multilingual

Voorwoord

Whizz-Art is de methode Wereldoriëntatie en Kunstzinnige vorming voor het primair onderwijs, ontwikkeld door de Afdeling Curriculumontwikkeling van de Directie Onderwijs Aruba. Wereldoriëntatie is een verzamelnaam voor onderwijs gericht op kennis van de wereld en omvat verscheidene leergebieden die in samenhang worden aangeboden zoals: Mens & Maatschappij, Natuur & Techniek, Persoonlijke Vorming en Gezondheidseducatie.

Binnen de methode Whizz-Art worden Wereldoriëntatie en Kunst op geïntegreerde wijze in thema's aangeboden en gaat het om de persoonlijke ontwikkeling in relatie tot de natuur, de samenleving, kunst en cultuur.

Er is gekozen voor de Engelse naam Whizz-Art omdat 'Translanguaging' gedurende de hele methode een plek heeft en omdat de methode zowel in het Papiamentu als het Nederlands ontwikkeld is. De naam Whizz-Art is opgesplitst in twee woorden; namelijk 'Whizz' en 'Art'. Een Whizz is iemand die heel slim en vaardig is. Het woord 'Art' is om aan te geven dat 'Arte' (kunst) zowel als doel en als middel een plek heeft in de methode. De methode Whizz-Art focust zich niet zozeer op het leren van kennis, maar vooral op het aanleren van vaardigheden. Deze vaardigheden worden op een geïntegreerde wijze met behulp van verschillende thema's en in verschillende situaties door de kinderen toegepast.

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Inhoudsopgave.....	4
Inleiding	6
Overzicht van activiteiten	8
Startactiviteit: Kerstsfeer ★.....	9
Deelvraag 1: Waarom en hoe vieren we het kerstfeest?.....	12
Activiteit 1.1 Het kerstverhaal	14
Activiteit 1.2 Het kerstverhaal naspelen	16
Activiteit 1.3 De kerststal	18
Activiteit 1.4 Kerstcadeaupapier	20
Activiteit 1.5 Brrr, wat is het koud!.....	22
Activiteit 1.6 De kerstboom	24
Activiteit 1.7 Een kerstbal maken	27
Activiteit 1.8 Christmas Crackers	29
Activiteit 1.9 Wat doe jij met Kerst?.....	31
Activiteit 1.10 Kerstmuziek.....	33
Activiteit 1.11 Kerst en lichtjes.....	36
Deelvraag 2: Waarom en hoe vieren we Nieuwjaar?.....	38
Activiteit 2.1 De kalender	40
Activiteit 2.2 Tradities op nieuwjaarsdag.....	42
Activiteit 2.3 Firework Claps	44
Activiteit 2.4 Terug in de tijd.....	46
Activiteit 2.5 Nieuwjaarsvoornemens	48
Activiteit 2.6 Oliebollen bakken	50
Activiteit 2.7 Een wensboom maken.....	53
Activiteit 2.8 Dandé; muziek van Nieuwjaar	55
Activiteit 2.9 Oud en nieuw in China	57
Activiteit 2.10 Eten met Año nobo	59
Activiteit 2.11 Veilig vuurwerk	60
Slotactiviteit: De kerstshow ★.....	62
Bijlage 1 Brief voor ouders.....	64

Bijlage 2 Benodigde materialen	65
Bijlage 3 Kopieerbladen	68
Bijlage 4 Planningsformulier	93

Inleiding

Over dit thema

De kinderen leren binnen dit mini-thema waarom Kerstmis en het nieuwe jaar gevierd wordt. Het kerstverhaal zal verteld worden en de kinderen leren over tradities en gewoontes die bij het Kerstfeest en Nieuwjaar horen.

Vakgebieden en kerndoelen (Cyclus 1)

Kunstzinnige Vorming:	1.1, 1.1a, 1.2, 1.2a, 1.2b, 1.3, 1.3a, 2.1, 2.1a, 2.2, 2.2a, 2.3, 2.3a, 3.1, 3.2, 3.2a, 3.2b, 4.2, 4.2a, 5.1, 5.1a, 5.1b, 5.2, 5.2a, 5.3, 5.3a, 6.1, 6.1a, 6.1b, 6.1d.
Mens en Maatschappij:	1.1a, 1.2, 1.2a, 2.1, 2.1a, 2.1b, 2.2, 2.2a, 2.4, 2.4a, 3.1,3.1a, 4.2, 4.2a, 7.1b, 8.1, 8.1b, 8.3, 8.3a, 9.1, 9.1a.
Natuur en Techniek:	1.2, 1.2a, 1.3, 1.3a, 1.3b, 1.3d, 2.3, 2.3a, 3.1, 3.1a, 3.2, 3.2a, 3.6, 3.6a, 3.8, 3.8a, 4.1, 4.1a, 4.2, 5.1, 5.1a, 5.1b, 5.3, 5.3a, 7.1, 7.1a, 7.3, 7.3a, 7.4, 7.4a, 7.5, 7.5a, 7.6, 7.6a.
Persoonlijke Vorming:	1.1, 1.1b, 1.1c, 2.1, 2.1a, 2.2, 2.2a, 2.2b, 2.3a, 4.1, 4.1a, 4.1c, 5.1, 5.1a, 5.1b, 5.2, 5.3, 5.3a, 5.3b, 6.1, 6.1a, 6.2, 6.2a, 7.3c (Cyclus 2)

21^e-eeuwse vaardigheden

- Communiceren.
- Computational Thinking.
- Creatief denken.
- Informatievaardigheden.
- Kritisch denken.
- Probleem oplossen.
- Samenwerken.
- Sociale en culturele vaardigheden.
- Zelfregulering.

Vorbereiding

- Stuur een mail naar de ouders, om hen te informeren over dit thema. In bijlage 1 vindt u een conceptbrief.
- Zorg voor de materialen die nodig zijn bij de activiteiten die u gekozen heeft.
- Begin op tijd met de voorbereidingen (regelen van locatie, vervoer, hulpouders) van het bezoek, als u bij de slotactiviteit een instantie (bejaardentehuis of verzorgingstehuis) gaat bezoeken (startactiviteit). Ook bij het afleggen van een bezoek aan een oliebollenkraam, dient u op tijd met de voorbereidingen te beginnen (activiteit 2.6).

Startvoorwerp: Een kerstliedje

Als startvoorwerp wordt in dit thema een kerstliedje gebruikt. De kinderen moeten aan de hand van het lied raden waar het thema over zal gaan.

Startactiviteit: Kerstsfeer

Bij de startactiviteit wordt er met de kinderen stilgestaan bij het feit dat de feestdagen niet voor iedereen fijn zijn. De kinderen gaan bedenken wat zij kunnen betekenen voor mensen die met de feestdagen alleen zijn.

Kernactiviteit: Het maken van een kerstshow

In dit thema bereiden de kinderen een kerstshow voor, die aan het einde van het thema gepresenteerd zal worden aan mensen die met de feestdagen alleen zijn. Ook maken de kinderen verschillende werkstukken die na afloop van de kerstshow als kerstcadeau uitgereikt kunnen worden.

Denk aan:

- de gemaakte posters (activiteit 1.1);
- de kerststallen (activiteit 1.3);
- de kerstbomen (activiteit 1.6 en 1.11);
- de kerstballen (activiteit 1.7);
- de kalenders (activiteit 2.1);
- de tekeningen (activiteit 2.4);
- de oliebollen (activiteit 2.6);
- de wensen (versieringen) uit de wensboom (activiteit 2.7).

Slotactiviteit: De kerstshow

Aan het einde van dit thema zullen de kinderen een kerstshow opvoeren aan mensen die tijdens de feestdagen alleen zijn. Dit kan plaatsvinden bij een instantie, maar het kan ook zijn dat de kerstshow op school uitgevoerd wordt.

Denk aan:

- het kerstlied (activiteit 1.1 en 1.10);
- het kerstverhaal (activiteit 1.2);
- de rap 'Ta haci friu' (activiteit 1.5);
- het lied 'Twaalf maanden in een jaar' (activiteit 2.1);
- het rollenspel 'nieuwjaarsdiner' (activiteit 2.2);
- de 'Firework Claps' (activiteit 2.3);
- de rap 'Oliebol' (activiteit 2.6);
- de 'dande' (activiteit 2.8).

Maatschappelijke organisatie/bedrijven:

- Een verzorgingstehuis/bejaardenhuis.
- FAVI (activiteit 2.3).
- Een supermarkt met bakkerij (of aparte oliebollenkraam) (activiteit 2.6).

Deelvragen in dit thema

1. Waarom en hoe vieren we het Kerstfeest?
2. Waarom en hoe vieren we Nieuwjaar?

Overzicht van activiteiten

Startactiviteit: Kerstsfeer ★				
Deelvraag 1: Waarom en hoe vieren we het kerstfeest?				
1.1 Het kerstverhaal	1.2 Het kerstverhaal naspelen	1.3 De kerststal	1.4 Kerstcadeaupapier	1.5 Brrr, wat is het koud!
1.6 De kerstboom	1.7 Een kerstbal maken	1.8 Christmas Crackers	1.9 Wat doe jij met Kerst? 🏠	1.10 Kerstmuziek
1.11 Kerst en lichtjes	1.12 Kerstmenu maken	1.13 Kerstviering	1.14 De kerstboom versiering maken	1.15 Een gezond kersttoetje
1.16 Kerstcadeau maken	1.17 Kerstwensen en gedichten	1.18 Kerstkaarten maken	1.19 Kerstboomlandia	
Deelvraag 2: Waarom en hoe vieren we Nieuwjaar?				
2.1 De kalender	2.2 Tradities op nieuwjaarsdag	2.3 Firework Claps	2.4 Terug in de tijd	2.5 Nieuwjaarsvoornemens
2.6 Oliebollen bakken	2.7 Een wensboom maken	2.8 Dandé; muziek van Nieuwjaar	2.9 Oud en nieuw in China	2.10 Eten Año Nobo
2.11 Veilig vuurwerk				
Slotactiviteit: De kerstshow ★				

- ★ verplichte activiteiten
 🏠 (online) thuisactiviteiten

Startactiviteit: Kerstsfeer ★

Tijdens deze activiteit krijgen de kinderen een kerstlied te horen om in de sfeer van Kerst te komen. Hoe vieren de kinderen Kerst? Wat hoort er allemaal bij het kerstfeest? Is kerstfeest voor iedereen een feest?

Waar:	In de klas
Tijdsduur:	30 minuten
21e-eeuwse vaardigheid die centraal staat:	Sociale en culturele vaardigheden
Soort kunstactiviteit:	Dans/Beeldende vorming
Kerdoelen:	PV: 5.3, 5.3b, 7.3c (Cyclus 2) M&M: 8.1, 8.1b, 8.3, 8.3a, 9.1, 9.1a KV: 2.3a, 3.1, 4.2

Wat leren de kinderen?

Het kind leert:

- te praten over zichzelf, zijn familie, gewoontes, vieringen;
- te luisteren naar anderen die vertellen;
- aan te geven hoe hij hulp kan bieden aan andere mensen;
- andere mensen helpen blij te maken;
- eenvoudige bewegingsoefeningen uit te voeren;
- te tekenen door de droge techniek (kleurpotlood) toe te passen.

Wat heb je nodig?

- Het lied 'We Wish You a Merry Christmas' (zie webpagina Whizz-Art) (2.00 minuten).
- Het digitale prentenboek:
  - o 'Kikker en het kerstfeest' (Nederlands) (zie webpagina Whizz-Art) (3.18 minuten).
  - o 'Dori y e fiesta di Pasco' (Papiamentu) (zie webpagina Whizz-Art) (3.23 minuten).
- A4-papier (wit).
- Kleurpotloden.

De activiteit:

- Vertel de kinderen dat ze gaan luisteren naar een lied. U vertelt niet dat het om een kerstlied gaat.

We wish you a merry Christmas. (3x)

And a happy New Year!

REFREIN

Good tidings we bring to you and your kin.

We wish you a merry Christmas.

And a happy New Year!

Oh bring us some figgy pudding. (3x)

And bring it right here!

REFREIN

*We won't go until we get some. (3x)
So bring it right here*

REFREIN

*We all like our figgy pudding. (3x)
With all its good cheer!*

REFREIN

*We wish you a merry Christmas
And a happy New Year!*

Zodra de kinderen doorhebben dat het om een kerstlied gaat, gaat u een kringgesprek voeren over het kerstfeest.

- *Hoe wordt bij jou thuis Kerst gevierd?*
- *Wie heeft er thuis een kerstboom?*
- *Wie versiert het huis met lichtjes?*

Laat de kinderen zelf enkele andere tradities noemen die met Kerst te maken hebben.

● Laat de kinderen het digitale prentenboek 'Kikker en het kerstfeest' zien.

- *Hoe viert Kikker Kerst?*
- *Wat is anders en wat is hetzelfde?*
- *Met wie viert Kikker Kerst?*
- *Met wie vier jij Kerst?*

● Concludeer dat je Kerst met vrienden en familie viert, maar dat dit niet voor iedereen geldt. Niet iedereen heeft vrienden en familie om Kerst mee te vieren.

- *Hoe denk je dat het is als je niemand hebt om Kerst mee te vieren?*

Probeer de kinderen te laten verwoorden hoe het is om met Kerst alleen te zijn.

- *Wat kunnen wij doen voor mensen die met de feestdagen alleen zijn?*

Laat de kinderen zelf bedenken wat zij zouden kunnen betekenen voor deze mensen. Schrijf (of teken) de voorstellen van de kinderen op het bord. Afhankelijk van de suggesties die de kinderen geven, vult u hun ideetjes aan. Denk aan kerstkaarten schrijven, cadeautjes maken, een kerstshow uitvoeren, een kerstboom versieren, op bezoek gaan bij mensen die met de feestdagen alleen zijn, et cetera.

● Laat het kerstlied nogmaals horen en laat de kinderen vrij bewegen op de muziek.

Geef daarna opdrachten zoals:

- dans met je handen op je rug;
- dans samen met een ander kind;
- dans terwijl je op de grond zit;
- dans met je ogen dicht.

Nog meer zelf onderzoeken/doen:

Laat de kinderen een tekening maken van hoe zij het kerstfeest thuis vieren. Laat de kinderen vervolgens elkaars tekeningen zien en op zoek gaan naar de verschillen en de overeenkomsten.

Reflectie en terugkoppeling:

Vraag de kinderen of ze hun idee (wat je voor mensen die met de feestdagen alleen zijn kunt doen) hebben durven vertellen. Vraag hen ook of de ideeën die op het bord staan uit te voeren zijn. Vraag de kinderen of ze die ideeën zelf kunnen uitvoeren of dat ze daar hulp voor nodig hebben.

Didactische tip:

Probeer een bezoek aan een bejaardentehuis of verzorgingstehuis te regelen of nodig mensen uit op school waarvan u weet dat ze de feestdagen alleen doorbrengen. Plan dit aan het einde van het thema, zodat de kinderen de gemaakte producten van het thema kunnen demonsteren of afgeven.

Begrippen: Kerstmis, kerstboom, lichtjes, thuis, samen, alleen.

Deelvraag 1: Waarom en hoe vieren we het kerstfeest?

Doel:

De kinderen kunnen aangeven wat de echte betekenis van het kerstfeest is. Het kerstverhaal speelt een belangrijke rol bij deze deelvraag. Maar waarom hoort bij Kerstmis ook een kerstboom en lichtjes? De kinderen leren meer over de rituelen en symbolen rondom Kerstmis.

Aan deze deelvraag zijn de volgende activiteiten gekoppeld:

- Activiteit 1.1. Het kerstverhaal

M&M & KV (Beeldende vorming/Muziek)
Samenwerken
45 minuten

Tijdens deze activiteit leren de kinderen dat Kerstmis gevierd wordt, omdat het de dag is dat Jezus geboren werd. Aan de hand van een film wordt het kerstverhaal aan de kinderen verteld.

- Activiteit 1.2. Het kerstverhaal naspelen

M&M & KV (Theater)
Creatief denken
60 minuten

Tijdens deze activiteit gaan de kinderen het kerstverhaal naspelen.

- Activiteit 1.3. De kerststal

N&T & KV (Beeldende vorming)
Kritisch denken
60 minuten

Tijdens deze activiteit gaan de kinderen in groepjes een kerststalletje maken van kosteloos materiaal.

- Activiteit 1.4. Kerstcadeaupapier

PV, N&T, M&M & KV (Beeldende vorming)
Zelfregulering
60 minuten

Tijdens deze activiteit leren de kinderen zelf met behulp van aardappelstempels kerstcadeaupapier te maken.

- Activiteit 1.5. Brr, wat is het koud!

N&T & KV (Muziek/Theater)
Creatief denken
45 minuten

Tijdens deze activiteit leren de kinderen wie de kerstman is, waar de kerstman woont en wat warm en koud is. Ze gaan ontdekken wat sneeuw (ijs) is en dat dit kan smelten in hun hand. De kinderen leren een rap, waarbij ze muziekinstrumenten leren bespelen.

- Activiteit 1.6. De kerstboom

N&T & KV (Beeldende vorming)
Samenwerken
60 minuten

Tijdens deze activiteit leren de kinderen dat een kerstboom een naaldboom is die uit Noord-Amerika en Canada komt. Ze leren het verschil tussen loofbomen en naaldbomen te beschrijven. Ze gaan van handafdrukken een grote kerstboom maken.

- **Activiteit 1.7. Een kerstbal maken**

PV, N&T, M&M & KV (Beeldende vorming)
Kritisch denken
60 minuten

Tijdens deze activiteit gaan de kinderen van papier-maché een kerstcadeau maken; een kerstbal. De kerstbal zal geschonken worden aan een persoon die met de feestdagen alleen is.

- **Activiteit 1.8 Christmas Crackers**

M&M & KV (Beeldende vorming/Muziek/Dans)
Creatief denken
45 minuten

Tijdens deze activiteit leren de kinderen hoe in andere landen Kerst gevierd wordt. In Engeland zijn er Christmas Crackers waarin een kroon zit die met Kerst gedragen wordt. De kinderen gaan tijdens deze activiteit ook een kroon maken.

- **Activiteit 1.9 Wat doe jij met Kerst?**

M&M & KV (Beeldende vorming)
Zelfregulering
60 minuten

Tijdens deze activiteit tekenen de kinderen wat zij met Kerstmis doen. Dit doen ze middels de krastechniek waarbij ze met wasco en plakkaatverf gaan werken. De klasgenoten moeten aangeven van wie ze denken dat de tekening is.

- **Activiteit 1.10 Kerstmuziek**

KV (Muziek/Dans)
Samenwerken
45 minuten

Tijdens deze activiteit leren de kinderen het liedje 'Mi Burrito Sabanero' en gaan ze een bijbehorend dansje maken.

- **Activiteit 1.11 Kerst en lichtjes**

KV (Beeldende vorming)
Creatief denken
60 minuten

Tijdens deze activiteit maken de kinderen een boom die in de zon 'licht' geeft.

Activiteit 1.1 Het kerstverhaal

Tijdens deze activiteit leren de kinderen dat Kerstmis gevierd wordt, omdat het de dag is dat Jezus geboren werd. Aan de hand van een film wordt het kerstverhaal aan de kinderen verteld.

Waar:	In de klas
Tijdsduur:	45 minuten
21e-eeuwse vaardigheid die centraal staat:	Samenwerken
Soort kunstactiviteit:	Beeldende vorming/Muziek
Kerdoelen:	M&M: 1.1a, 1.2, 1.2a KV: 1.1, 1.1a, 1.2, 1.2b, 1.3, 1.3a, 2.2a, 2.3a

Wat leren de kinderen?

Het kind leert:

- een geschiedkundig verhaal herkennen;
- de betekenis van Kerstmis herkennen;
- samen te werken;
- figuren te scheuren en te knippen;
- netjes te plakken;
- een lied over het kerstverhaal te zingen.

Wat heb je nodig?

- Een film van het kerstverhaal (Kies 1 van de onderstaande films):
  - o 'Kerstmis' (Nederlands) (zie webpagina Whizz-Art) (8.14 minuten).
  - o 'Pasco' (Papiamento) (zie webpagina Whizz-Art) (7.53 minuten).
  - o 'Nacemento di Hesus – 1' (Papiamento) (zie webpagina Whizz-Art) (11.57 minuten).
  - o 'The Birth of Jesus Christ' (Engels) (zie webpagina Whizz-Art) (9.58 minuten).
  - o 'Nacemento di Hesus – 2' (Papiamento) (zie webpagina Whizz-Art) (4.20 minuten).
  - o 'El nacimiento de Jesus' (Spaans) (zie webpagina Whizz-Art) (3.44 minuten).
- Het lied 'Den un cunucu situa na Hudea' (zie webpagina Whizz-Art) (4.20 minuten).
- Een kerststalletje met kerstfiguren
- A3 papier (5 stuks)
- A4 papier (gekleurd)
- Teken-en schildermateriaal naar keuze

De activiteit:

● Bespreek met de kinderen waarom zij denken dat Kerst gevierd wordt. Laat vervolgens een film van het kerstverhaal zien. U kunt zelf kiezen welke film en in welke taal u de kinderen het kerstverhaal aanbiedt.

Bespreek het kerstverhaal met de kinderen.

- *Wie heeft het kerstverhaal al eens eerder gehoord?*
- *Waar?*

Vertel dat het kerstverhaal ieder jaar met Kerstmis in de kerk verteld wordt. Kerstmis is de dag waarop de geboorte van Jezus gevierd wordt.

- Laat de kinderen het kerstverhaal naspelen in de kerststal die u meegenomen heeft.
- Vertel de kinderen dat ze op vijf posters het kerstverhaal gaan afbeelden. Iedere poster is een deel van het kerstverhaal.
Poster 1 kan bijvoorbeeld een afbeelding zijn van de engel die bij Maria/Jozef verschijnt.
Poster 2 kan een afbeelding zijn van de herders die zich naar de stal laten leiden aan de hand van de ster, et cetera.
Laat de kinderen zelf bepalen wat ze op iedere poster willen afbeelden en welke technieken ze daarbij gebruiken. Laat de kinderen in groepjes aan een poster werken. Help de kinderen (waar nodig) bij het samenwerken. Laat ze een duidelijke taakverdeling maken.

Nog meer zelf onderzoeken/doen:

- Er zijn ook liedjes gemaakt van het kerstverhaal. Kennen de kinderen zo een liedje? Bijvoorbeeld: 'Den un cunucu situa na Hudea'. Laat de kinderen één van de kerstliedjes kiezen en geef aan dat ze dit lied gedurende dit thema gaan leren.
- Laat de kinderen ook nog een ander filmpje van het kerstverhaal zien (zie webpagina Whizz-Art).

Reflectie en terugkoppeling:

Laat de kinderen de posters in de goede volgorde ophangen.

- *Zijn de posters duidelijke afbeeldingen van het kerstverhaal?*
- *Wat ging goed en wat ging minder goed bij het samenwerken?*
- *Wie deed wat?*

Didactische tips:

- U kunt deze activiteit ook een religieuze invulling geven door dieper in te gaan op de boodschap die het kerstverhaal met zich meedraagt.
- Laat de kinderen aan het einde van het thema het ingestudeerde kerstlied tijdens de kerstshow presenteren.

Begrippen: kerstverhaal, Maria, Josef, Jezus, herders, engel, koningen, stal, ster.

Activiteit 1.2 Het kerstverhaal naspelen

Tijdens deze activiteit gaan de kinderen het kerstverhaal naspelen.

Waar:	In de klas/In de gymzaal
Tijdsduur:	60 minuten
21e-eeuwse vaardigheid die centraal staat:	Creatief denken
Soort kunstactiviteit:	Theater
Kerdoelen:	M&M: 1.1a, 1.2, 1.2a KV: 1.1, 1.1a, 1.2, 1.2a, 1.2b, 1.3, 1.3a, 2.1, 2.1a, 2.2, 2.2a, 2.3, 2.3a, 5.1, 5.1a, 5.1b, 5.2, 5.2a, 5.3, 5.3a

Wat leren de kinderen?

Het kind leert:

- een geschiedkundig verhaal herkennen;
- zich in te leven in een rolfiguur en leert kenmerken van de rolfiguur uit te beelden;
- mee te spelen bij een vertelling van de leerkracht;
- te reageren op een verhaal met vrije associaties.

Wat heb je nodig?

- Een film van het kerstverhaal (Kies 1 van de onderstaande films):
  - o 'Kerstmis' (Nederlands) (zie webpagina Whizz-Art) (8.14 minuten).
  - o 'Pasco' (Papiamento) (zie webpagina Whizz-Art) (.... minuten).
  - o 'Nacemento di Hesus – 1' (Papiamento) (zie webpagina Whizz-Art) (11.57 minuten).
  - o 'The Birth of Jezus Christ' (Engels) (zie webpagina Whizz-Art) (9.58 minuten).
  - o 'Nacemento di Hesus – 2' (Papiamento) (zie webpagina Whizz-Art) (4.20 minuten).
  - o 'El nacimiento de Jezus' (Spaans) (zie webpagina Whizz-Art) (3.44 minuten).

De activiteit:

● Oriënteren:

Laat de kinderen kijken naar een film van het kerstverhaal. U kunt zelf kiezen welke film en in welke taal u de kinderen het kerstverhaal aanbiedt.

● Onderzoeken:

Vertel de kinderen dat ze het kerstverhaal gaan naspelen. Eerst gaan ze nadenken over alle rollen die gespeeld worden in het kerstverhaal. Denk niet alleen aan personen, maar ook aan de dieren die in het verhaal voorkomen. (Maria, Josef, Jezus, de drie koningen, herders, schapen, koe, os, ezel en een engel).

Bespreek de verschillende rollen.

- *Wie is Maria?*
- *Hoe ziet ze eruit?*
- *Hoe loopt ze?* Loop als Maria.
- *Wat is een schaap?*
- *Hoe ziet een schaap eruit?*
- *Hoe loopt een schaap?* Loop als een schaap.

Doe dit met alle rollen die in het kerstverhaal voorkomen.

● Uitvoeren/Creëren:

U bent de verteller van een stukje uit het kerstverhaal en de kinderen beelden uit wat u vertelt. Begin met korte fragmenten. Breid dit steeds verder uit, door het verhaal langer te maken en met meerdere verschillende personages te werken.

Niveau 1: Alle jongens zijn Josef, alle meisjes zijn Maria.

U vertelt: *'Maria en Josef liepen hand in hand over de weg. Het was warm en ze waren moe van het vele lopen. Josef klopte aan bij een herberg en vroeg of er misschien een plekje was om te kunnen slapen. Maar er was geen plek in de herberg, vermoeid liepen ze verder.'*

Niveau 2: Wijs een aantal kinderen een bepaalde rol toe. (Maria, Josef en kindje Jezus, de overige kinderen zijn koningen).

U vertelt: *'De koningen liepen door het bos, ze hielden hun cadeaus voor het kindje Jezus goed vast. Daar zagen ze in de lucht een ster. Die wees hun de weg naar de stal. De koningen waren zo blij toen ze de stal vonden. Ze maakten een sprongetje van blijdschap. Ze gaven hun cadeaus aan Maria en Josef.'*

Niveau 3: Geef ieder kind een rol. U vertelt nu het gehele kerstverhaal en de kinderen beelden uit wat u vertelt.

● Evalueren:

Bespreek met de kinderen welke rollen zij moeilijk vinden om uit te beelden. Laat de kinderen elkaar suggesties geven. Bespreek ook met de kinderen hoe zij het kerstverhaal straks zullen gaan presenteren. Concludeer met de kinderen dat ze het kerstverhaal nog een aantal keren zullen moeten oefenen.

Nog meer zelf onderzoeken/doen:

Laat de kinderen nadenken over kostuums voor de verschillende personages.

- *Hoe ziet Maria eruit?*
- *En Josef?*

Laat de kinderen zelf spullen van huis meenemen of laat ze zelf bepaalde kostuums van personages maken (ezelsoren namaken voor de ezel, een kroon voor de koningen, vleugels voor de engel).

Reflectie en terugkoppeling:

Bespreek met de kinderen of ze bij het uitvoeren van de rollen zelf op ideeën kwamen of dat ze de hulp van anderen kinderen nodig hadden.

- *Wat heb je zelf bedacht?*
- *Wat heb je gezien en overgenomen van een ander?*
- *Wie heeft jouw idee overgenomen?*

Didactische tips:

- Bekijk zelf hoe ver u kunt komen met uw klas in het naspelen van het kerstverhaal.
- Een presentatie van het kerstverhaal kan aan het einde van het thema tijdens de kerstshow gegeven worden.

Begrippen: rol, nadoen, allemaal, kostuums, presentatie.

Activiteit 1.3 De kerststal

Tijdens deze activiteit gaan de kinderen in groepjes van kosteloos materiaal een kerststalletje maken.

Waar:	In de klas
Tijdsduur:	60 minuten
21 ^e -eeuwse vaardigheid die centraal staat:	Kritisch denken
Soort kunstactiviteit:	Beeldende vorming
Kerdoelen:	N&T: 2.3, 2.3a, 7.1, 7.1a, 7.3, 7.3a, 7.4, 7.4a, 7.5, 7.5a, 7.6, 7.6a KV: 1.1, 1.1a, 1.2, 1.2a, 1.2b, 1.3, 1.3a, 2.3, 2.3a

Wat leren de kinderen?

Het kind leert:

- te experimenteren met materialen en technieken;
- een stevige constructie te maken;
- samen te werken in een groep;
- het kerstverhaal na te spelen.

Wat heb je nodig?

- Kosteloos materiaal (doosjes, dopjes, kurken, wc-rolletjes, stokjes e.d.).
- Spijkers, lijm, plakband, schroevendraaier, touw/draad.
- Kopieerblad 1: Kerstfiguren.

De activiteit:

● In activiteit 1.1. hebben de kinderen het kerstverhaal gehoord. In een stal werd Jezus geboren. Vertel de kinderen dat ze tijdens deze les stevige kerststalletjes gaan maken van verschillende spullen.

● Oriënteren:

Eerst bespreekt u met de kinderen wat een stal is en hoe een stal eruitziet.

- *Heeft een stal een dak?*
- *Heeft de stal een wc?*
- *Wat ligt er op de grond in een stal?*
- *Is een stal stevig?*
- *Waar is een stal van gemaakt?*

Vertel de kinderen dat ze straks een eigen kerststalletje gaan maken, maar dat ze eerst gaan ontdekken hoe ze materialen aan elkaar vast kunnen zetten en wat iets stevig maakt.

- *Wat plakt wel/niet?*
- *Wanneer gebruik je lijm, touw of plakband?*
- *Hoe werkt een schroevendraaier?*

● Onderzoeken:

Laat de kinderen kiezen uit verschillende kosteloze materialen die in de klas aanwezig zijn (denk aan kartonnen doosjes, eierdozen, dopjes, houtjes, kurken, wc-rolletjes, stokjes, draadjes, et cetera). De kinderen mogen ook op

zoek gaan naar materialen in de natuur die ze kunnen gebruiken om de stal vorm te geven. Denk aan stokjes, blaadjes, takjes, stenen, zand en dergelijke.

- *Hoe maak je met de spullen die je gekregen hebt een stevige stal?*
- *Hoe maak je een stevige constructie?*

Laat de kinderen eerst zelf experimenteren en ontdekken.

● Uitvoeren/Creëren:

- *Hoe kun je materialen aan elkaar vastzetten?*

Laat de kinderen vertellen wat ze ontdekt hebben. Demonsteer vervolgens een aantal technieken (vastknopen met touw, schroeven, lijmen of het in elkaar laten passen van materialen).

Vervolgens laat u de kinderen in groepjes een kerststal bouwen. Leg uit dat de kerststal klein moet zijn. Een kerststal staat vaak op een tafel of onder de kerstboom. Laat de kinderen een kerststalletje bouwen met de materialen die voorhanden zijn. Laat de kinderen ook de vaardigheden die ze aangeleerd hebben bij het aan elkaar zetten van materialen, toepassen bij het bouwen van het stalletje.

Vervolgens gaat u in op wie en wat er zich ongeveer 2000 jaar geleden in de kerststal bevond.

- *Wie waren er in de kerststal?* Denk niet alleen aan personen maar ook aan dieren.

Laat de kinderen de kerstfiguren van kopieerblad 1 inkleuren, uitknippen en een plekje geven in de kerststal.

Laat de kinderen in de zelfgemaakte kerststal met de gemaakte figuren het kerstverhaal naspelen.

● Evalueren:

Laat de kinderen demonsteren wat ze gemaakt hebben en laat ze ook vertellen hoe ze het stalletje in elkaar gezet hebben.

- *Is het kerststalletje stevig?*
- *Zo niet, hoe kun je het alsnog stevig maken?*

Nog meer zelf onderzoeken/doen:

U kunt ervoor kiezen om de kinderen ook de kerstfiguren van kosteloos materiaal te laten maken.

Reflectie en terugkoppeling:

Zet het gemaakte kerststalletje in het midden van de kring. Vraag de kinderen van het betreffende groepje of ze tevreden zijn met hun kerststal.

- *Wat is goed gelukt?*
- *Wat kon beter?*
- *Heeft iedereen meegedaan?*
- *Wie heeft het idee bedacht?*

Didactische tips:

- Laat de kinderen zelf experimenteren met allerlei materialen en constructies. Ze moeten zelf ontdekken hoe iets stevig wordt of hoe iets aan elkaar verbonden kan worden. Wat wel of wat niet lukt.
- De gemaakte kerststallen kunnen aan het einde van het thema geschonken worden aan de bezoekers van de Kerstshow.

Begrippen: kerststal, stevig, kosteloos materiaal.

Activiteit 1.4 Kerstcadeaupapier

Tijdens deze activiteit leren de kinderen zelf met behulp van aardappelstempels kerstcadeaupapier te maken.

Waar:	In de klas
Tijdsduur:	60 minuten
21e-eeuwse vaardigheid die centraal staat:	Zelfregulering
Soort kunstactiviteit:	Beeldende vorming
Kerdoelen:	PV: 5.3, 5.3b N&T: 7.6, 7.6a M&M: 2.1b, 7.1b KV: 1.1, 1.1a, 1.2, 1.2a, 1.2b, 1.3, 1.3a, 2.1, 2.1a, 2.2, 2.2a, 2.3, 2.3a, 6.1d

Wat leren de kinderen?

Het kind leert:

- de volgorde van jaarlijkse activiteiten aan te geven (verjaardag, Sinterklaas, Kerst);
- aan te geven wanneer je een cadeau krijgt of geeft;
- kerstsymbolen te herkennen en benoemen;
- de stempeltechniek toe te passen;
- materiaal met elkaar te delen;
- veilig te werken met materialen en gereedschappen.

Wat heb je nodig?

- Verschillende doosjes die ingepakt zijn met verschillende soorten cadeaupapier (bijvoorbeeld een kerstcadeau, verjaardagscadeau en een sinterklaascadeau).
- De film 'Een aardappelstempel maken' (zie webpagina Whizz-Art) (2.39 minuten).
- Het lied 'Bon bini niño keri' (zie webpagina Whizz-Art) (2.08 minuten).
- Kleine zakken (bruine papieren zakjes).
- Aardappels, mesje, verf, kwasten (verf), steekvormpjes van onder andere kerstsymbolen.

De activiteit:

● Oriënteren:

In de klas liggen allerlei cadeaus die met verschillend cadeaupapier ingepakt zijn. Vraag de kinderen wanneer je een cadeau van iemand krijgt of aan iemand geeft (als je jarig bent, met Kerst en Sinterklaas, soms zomaar, et cetera).

- *Krijg je eerst een verjaardagscadeau, of eerst een kerstcadeau?*
- *En hoe zit het met Sinterklaas en Kerst? Vieren we eerst Sinterklaas of eerst Kerst?*
- *Welk cadeau is een kerstcadeau?*

Concludeer dat er op de verpakking van het kerstcadeau symbolen staan die met Kerst te maken hebben.

- *Waarom krijg je een cadeau met Kerst?*

Vertel de kinderen dat ze hun eigen kerstcadeaupapier gaan ontwerpen.

● Onderzoeken:

Laat een filmpje zien over het maken van aardappelstempels.

- *Welke symbolen moeten op aardappelstempels gezet worden om van gewoon papier, kerstcadeaupapier te maken?*

Denk aan kerstballen, kerststerren, kerstboompjes, kerstkransen, kerstmanneltjes, kerstkaarsen, engeltjes, bellen en zuurstokken (candy cane). Laat de verschillende steekvormpjes zien die u meegenomen heeft.

- *Welke vormpjes kunnen gebruikt worden om kerstcadeaupapier te maken?*

Leg de andere vormpjes weg. Herhaal met de kinderen de stappen die gevolgd moeten worden bij het maken van aardappelstempels. Wijs hen ook op veiligheidsaspecten (omgaan met het mesje).

● Uitvoeren/Creëren:

De kinderen gaan eerst zelf van een aardappel hun stempel maken. Als de stempel klaar is, kunnen de kinderen de figuurtjes op een bruine papieren zak stempelen en zo hun eigen kerstcadeaupapier ontwerpen. Wijs de kinderen erop dat ze telkens hun stempel met water schoon moeten maken, mochten ze verschillende kleuren willen gebruiken. Mochten ze andere symbolen willen gebruiken, dan kunnen ze eventueel de stempel van een ander kind lenen of zelf nog een andere stempel van een nieuwe aardappel maken.

● Evalueren:

Laat de kinderen de resultaten aan de rest van de klas presenteren. Laat ze vertellen welk symbool ze gekozen hebben en hoe ze gewerkt hebben.

Nog meer zelf onderzoeken/doen:

Vertel de kinderen dat je ook nog op andere manieren zelf cadeaupapier kunt maken.

- *Wie heeft een idee?*

Bijvoorbeeld oude dozen verven, krantenpapier gebruiken, stickers plakken, et cetera.

Reflectie en terugkoppeling:

Vraag de kinderen wat ze makkelijk en wat ze moeilijk vonden.

- *Ben je tevreden over het resultaat?*
- *Waarom wel of waarom niet?*
- *Zou je dingen anders aanpakken als je deze activiteit nog een keer zou doen?*

Didactische tips:

- Werk bij het maken van de aardappelstempels in kleine groepen, zodat u goede begeleiding kunt geven bij het werken met de mesjes.
- U kunt deze activiteit ook een religieuze invulling geven door dieper in te gaan op de geschenken voor Jezus. Gebruik hiervoor het lied 'Bon bini niño keri'. Hier wordt ingegaan op de verschillende spirituele en niet spirituele geschenken die Jezus brengt.

Begrippen: stempel, cadeau, patroon, vorm, symbool.

Activiteit 1.5 Brrr, wat is het koud!

Tijdens deze activiteit leren de kinderen wie de kerstman is, waar de kerstman woont en wat warm en koud is. Ze gaan ontdekken wat sneeuw (ijs) is en dat dit in hun hand kan smelten. De kinderen leren een rap, waarbij ze muziekinstrumenten leren bespelen.

Waar:	In de klas
Tijdsduur:	45 minuten
21 ^e -eeuwse vaardigheid die centraal staat:	Creatief denken
Soort kunstactiviteit:	Muziek/Theater
Kerdoelen:	N&T: 4.2, 5.1, 5.1a, 5.1b KV: 1.1, 1.1a, 1.2, 1.2a, 1.2b, 1.3, 1.3a, 2.1, 2.1a, 2.2, 2.2a, 2.3, 2.3a

Wat leren de kinderen?

Het kind leert:

- wie de kerstman is;
- dat er koude en warme gebieden op de wereld zijn;
- wat sneeuw is en wat de kenmerken van sneeuw zijn;
- muziekinstrumenten te hanteren;
- geluiden en gevoelens door middel van muziekinstrumenten na te bootsen.

Wat heb je nodig?

- De film 'Christmas Tree & Santa Claus Drawing, Happy New Year!' (zie webpagina Whizz-Art) (2.11 minuten)
- Geraspt ijs.
- Muziekinstrumenten (maracas, triangel en tamboerijn).

De activiteit:

- Laat de film 'Christmas Tree & Santa Claus Drawing, Happy New Year!' aan de kinderen zien.
    - *Wat zie je allemaal in deze film?* (Een kerstboom, kerstversiering, lichtjes, een ster, de kerstman, een kerstmuts, sneeuw, et cetera.)
  - Vraag aan de kinderen of ze weten wie de kerstman is. Voer een kringgesprek met de kinderen over de kerstman. Bespreek in het kringgesprek onder andere aan wie de kerstman cadeautjes geeft (iedereen in de wereld), wie deze cadeautjes maakt (elfjes) en wie de kerstman helpt bij het rondbrengen van de cadeaus (rendieren). Et cetera.
  - Laat de kinderen de laatste 15 seconden van het filmpje nog een keer zien. Aan het einde van de film vallen witte vlokjes naar beneden. Vraag de kinderen of ze weten wat die witte vlokjes zijn.
    - *Wie heeft weleens sneeuw gezien of aangeraakt?*
    - *Wie kan iets vertellen over sneeuw?*
    - *Waar komt sneeuw vandaan?*
- Concludeer met de kinderen dat sneeuw uit een wolk valt net als regen.
- *Kan het op Aruba sneeuwen?*
  - *Waarom niet?*

● Laat de kinderen aan de hand van een experiment ontdekken dat het op Aruba te warm is voor sneeuw. Laat de kinderen geraspt ijs zien. Kijk, dit lijkt op sneeuw. U geeft een kind een handje van het geraspte ijs en laat dit doorgeven in de kring. Bespreek ondertussen wat de kinderen voelen en zien gebeuren. Het is wit en het voelt koud en nat. Concludeer met de kinderen dat het handje ijs steeds minder wordt; het smelt.

- *Wat blijft erover van de sneeuw?*
- *Kijk maar in je handen, wat is dat? (water)*
- *Wie weet waar de kerstman woont?*
- *Is het daar koud of warm?*
- *Hoe kun je aan de kerstman zien dat hij in een koud land woont?*
- *Hoe kun je zien dat wij in een warm land wonen? (kleding)*

● Laat de kinderen uitbeelden hoe het voelt als het warm is. De kinderen zwaaien met hun armen, ze wapperen aan hun kleding en ze vegen het zweet van hun voorhoofd. Laat ze nu uitbeelden hoe het voelt als het koud is. De kinderen beginnen te bibberen, vouwen hun armen over hun lichaam en gaan klappertanden. Leer de kinderen een rap, waarbij ze gebruik maken van muziekinstrumenten.

<i>Brrr, ta haci friu,</i>	Schud de maracas heen en weer.
<i>Mi curpa ta tembla</i>	Beweeg het stokje van de triangel snel heen en weer in een hoekje.
<i>Mi cachete ta bati</i>	Schud de tamboerijn heen en weer.
<i>Raca-taca-taki,</i>	Sla op de rand van de tamboerijn of schud ermee.
<i>Frega man, bula bula</i>	Schud de maracas.
<i>Hisa pia, bati'bou</i>	Sla in de maat van het liedje op de tamboerijn.
<i>Choco-choco-chou</i>	Sla in het goede ritme op alle instrumenten.

Nog meer zelf onderzoeken/doen:

Laat de kinderen ook nog andere bewegingen verzinnen naast het stampen. Verzin dan samen met de kinderen welk instrument daar het beste bij past.

Reflectie en terugkoppeling:

Vraag de kinderen naar wat ze geleerd hebben.

- *Wat wist je al en wat heb je vandaag geleerd?*
- *Wat zou je nog meer willen weten over sneeuw en kou?*
- *Welk muziekinstrument heb je bespeeld?*

Didactische tips:

- Mocht u geen instrumenten hebben, dan kunt u natuurlijk ook muziek maken met materialen die u wellicht wel hebt. Een maraca kan ook een pak rijst zijn (of een blik met rijst erin), een triangel een kopje met lepel, een schellenring een potje met muntjes en een handtrommel een dienblad.
- Oefen de rap een aantal keer in de komende dagen. Laat de kinderen de rap presenteren tijdens de kerstshow.

Begrippen: kerstman, sneeuw, smelten, koud, wit, muziekinstrumenten, stampen, trillen, klappertanden, de rap.

Activiteit 1.6 De kerstboom

Tijdens deze activiteit leren de kinderen dat een kerstboom een naaldboom is die uit Noord-Amerika en Canada komt. Ze leren het verschil tussen loofbomen en naaldbomen te beschrijven. Ze gaan van handafdrukken een grote kerstboom maken.

Waar:	In de klas
Tijdsduur:	60 minuten
21e-eeuwse vaardigheid die centraal staat:	Samenwerken
Soort kunstactiviteit:	Beeldende vorming
Kerdoelen:	N&T: 1.3, 1.3d, 3.1, 3.1a, 3.2, 3.2a, 3.6, 3.6a, 4.1, 4.1a KV: 2.1, 2.1a, 2.2, 2.2a, 2.3, 2.3a

Wat leren de kinderen?

Het kind leert:

- verschillen en overeenkomsten tussen een loof-en naaldboom te benoemen;
- de kenmerken van een naaldboom te beschrijven;
- aan te geven wat planten nodig hebben om goed te groeien;
- samen te werken;
- de druk/verf techniek toe te passen.

Wat heb je nodig?

- Takjes van een naaldboom (kerstboom).
- Takjes van een loofboom (kwihi of een andere loofboom).
- Vier lege (jam)potjes, plakkaatverf, kwast (verf en lijm), behangpapier.
- Kopieerblad 2: Kerstboom.

De activiteit:

● Oriënteren:

Laat het takje van een naaldboom rondgaan in de kring. Laat de kinderen voelen en ruiken aan het takje en vraag of zij weten wat voor een tak het is. Concludeer dat het een takje van een kerstboom is. Vertel de kinderen dat kerstbomen groeien in landen waar het kouder is en waar veel regen valt (Noord-Amerika en Canada). De kerstbomen komen in gekoelde containers op schepen aan op Aruba en worden dan verkocht. Vertel de kinderen dat een kerstboom gekapt wordt als deze ongeveer net zo oud is als zij zijn (3-6 jaar).

● Onderzoeken:

- *Groeien er kerstbomen op Aruba?*
- *Hoe kan dat?*

Vertel de kinderen dat een kerstboom een naaldboom is. Op Aruba groeien er bijna geen naaldbomen¹. Op Aruba kennen we wel loofbomen. Dit zijn bomen waar bladeren aan groeien. Laat het takje van de loofboom rondgaan en laat de kinderen wederom eraan voelen en ruiken.

Laat ze de verschillen en overeenkomsten benoemen tussen het takje van een loofboom en naaldboom.

- *Wat gebeurt er als een takje (of boom) geen water krijgt?*

---

¹ Laat de kinderen een foto zien van de Pinus Caribaea (een naaldboom die op Aruba voorkomt).

Een kerstboom wordt bruin, een loofboom verliest zijn bladeren.

● Doe een proefje met de kinderen. Zorg voor twee takjes van een naaldboom en twee takjes van een loofboom. Zet van iedere soort 1 takje in een potje met water en 1 takje in een potje zonder water. Laat de kinderen bijhouden wat er gebeurt en evalueer dit aan het einde van het thema.

● Laat de kinderen de plaat van een kerstboom (zonder versiering) zien (kopieerblad 2). Bespreek met de kinderen welke vorm een kerstboom heeft.

- *Heeft de kerstboom de vorm van een cirkel, een vierkant, een rechthoek of een driehoek?*

Kom tot de conclusie dat een kerstboom lijkt op een driehoek. Breed aan de onderkant en met een punt aan de bovenkant.

- *Wijzen de takken van de kerstboom omhoog of omlaag?*
- *Welke kleur heeft de kerstboom?*

Laat de kinderen de kenmerken van een kerstboom (zonder versiering) beschrijven.

● Uitvoeren/Creëren:

Vertel de kinderen dat ze een grote kerstboom van hun handafdrukken gaan maken. Laat de kinderen in groepjes van vier werken. Eerst maken de kinderen een grote driehoek (de contouren van de kerstboom). Vervolgens kiezen ze de juiste kleur en beschilderen ze de binnenkant van hun handen met verf.

Binnen de contouren van de kerstboom, gaan de kinderen hun handafdrukken plaatsen. Wijs de kinderen erop dat hun vingers op de naaldjes van de naaldboom lijken.

- *Wijzen de naalden omlaag of omhoog?*
- *Waar moeten de meeste handjes gedrukt worden?*

Zorg ervoor dat de kinderen de hele driehoek met afdrukken van hun handjes vullen. Laat ze ook een stam schilderen.

● Evalueren:

Hang de gemaakte kerstbomen op.

- *Welke is het grootst?*
- *Welke is het kleinst?*
- *Hoe kun je zien dat de kerstboom een naaldboom is?*

Nog meer zelf onderzoeken/doen:

Laat de kinderen hun zelfgemaakte kerstboom versieren. Ze kunnen echte kerstversiering plakken op de kerstboom, maar ze kunnen ook van papier figuren uitknippen en op de kerstboom plakken.

Reflectie en terugkoppeling:

Bespreek met de kinderen wat ze geleerd hebben tijdens deze activiteit.

- *Wat wist je nog niet?*
- *Waar zou je nog meer over willen leren?*
- *Hoe hebben jullie in deze activiteit samengewerkt?*
- *Wie deed wat?*
- *Welke afspraken hebben jullie gemaakt?*

Didactische tip:

Laat de kinderen aan het einde van het thema de gemaakte kerstbomen schenken aan de bezoekers van de kerstshow.

Begrippen: naaldboom, loofboom, naalden, stam, driehoek, vierkant, cirkel, rechthoek.

Activiteit 1.7 Een kerstbal maken

Tijdens deze activiteit gaan de kinderen van papier-maché een kerstcadeau maken; een kerstbal. De kerstbal zal geschonken worden aan een persoon die met de feestdagen alleen is.

Waar:	In de klas
Tijdsduur:	60 minuten
21e-eeuwse vaardigheid die centraal staat:	Kritisch denken
Soort kunstactiviteit:	Beeldende vorming
Kerdoelen:	PV: 5.3, 5.3a, 6.1, 6.1a, 6.2, 6.2a N&T: 1.2, 1.2a, 7.1, 7.1a M&M: 4.2, 4.2a KV: 1.1, 1.1a, 1.2, 1.2a, 1.3, 1.3a, 2.1, 2.1a, 2.2, 2.2a, 2.3, 2.3a, 5.2, 5.2a, 6.1, 6.1d

Wat leren de kinderen?

Het kind leert:

- waarom men cadeaus krijgt of geeft;
- eigenschappen van stoffen herkennen (stijve en slappe lijm);
- zijn/haar eigen keuzes te beargumenteren;
- positieve aspecten van andermans werk benoemen;
- de plak- en verftechniek toe te passen;
- materialen te gebruiken;
- te evalueren welk materiaal het beste voor het doel dient.

Wat heb je nodig?

- De film 'Papier-maché ballon' (zie webpagina Whizz-Art) (6.28 minuten).
- Lijm (behangplaksel) en kwasten, krantenpapier en wc-papier, kleine ballon (waterballon), plakkaatverf en kwasten, paperclips, ander materiaal dat gebruikt kan worden om de ballon te versieren (bijv. hobbypapier, karton, et cetera).

De activiteit:

● Oriëntatie:

Refereer naar het kerstverhaal waar de koningen voor Jezus cadeaus brachten.

- *Weten jullie nog wat de wijze koningen voor Jezus brachten?*

Een cadeau. Net zoals Jezus krijgen en geven we elkaar met Kerstmis cadeaus.

- *Weten jullie waarom we cadeaus geven?*
- *Hoe voelt het om een cadeau te krijgen?*
- *En om een cadeau aan iemand te geven?*

De kinderen kunnen onder andere aangeven dat cadeaus gegeven worden om een ander of zichzelf speciaal te laten voelen, of blij te maken.

● Onderzoeken:

Vertel de kinderen dat ze vandaag een cadeau gaan maken om aan een ander te geven, net zoals de wijze koningen dat hebben gedaan. Ze gaan een kerstbal maken en deze zelf versieren. Laat de kinderen het filmpje

zien van hoe je een ballon met krantenpapier kunt beplakken. Laat de kinderen de lijm maken. Laat hen de verhoudingen, zoals aangegeven op het pak, zelf afmeten en de ingrediënten mixen. De lijm moet niet te slap, maar ook zeker niet te stijf zijn.

- *Wat doe je als de lijm te stijf is?*

Concludeer met de kinderen dat door het toevoegen van een beetje water, de lijm wat slapper wordt. Vraag de kinderen ook wat ze moeten doen als de lijm te slap is.

- *Wat gebeurt er als ik nu heel veel water bij de lijm doe?*

Laat de kinderen voorspellen wat ze denken dat er gebeurt.

● Uitvoeren/creëren:

Als de lijm klaar is, gaan de kinderen de ballon zelfstandig beplakken, zoals ze in het filmpje hebben kunnen zien. Zorg ervoor dat de kinderen de hele ballon beplakken met krantenpapier. Laat de kinderen de ballon (als die droog is) verven en versieren. Geef de kinderen de mogelijkheid om verschillende materialen te gebruiken die ze op de ballon kunnen plakken om er een kerstbal van te maken. Hang tenslotte een haakje (bijvoorbeeld van een paperclip) in het tuitje van de ballon, zodat de kerstbal opgehangen kan worden.

● Evalueren:

Bespreek het werk en het proces met de kinderen.

- *Voor wie hebben jullie het cadeau gemaakt? Waarom?*
- *Wat heb je getekend? Waarom?*
- *Was er iets wat moeilijk ging? Wat heb je toen gedaan?*

Nog meer zelf onderzoeken/doen:

Laat de kinderen zelf hun kerstcadeaupapier ontwerpen en hiermee het kerstcadeau (de kerstbal) inpakken.

Reflectie en terugkoppeling:

- *Was het makkelijk of moeilijk om het materiaal dat je gekozen hebt, op de ballon te plakken?*
- *En hoe ging het verven?*
- *Ben je tevreden met je kerstbal? Waarom wel/niet?*
- *Welke kerstbal van een klasgenoot vind je heel erg mooi? Kun je ook aangeven waarom je dat vindt?*

Didactische tip:

Laat de kinderen aan het einde van het thema de gemaakte kerstballen aan de bezoekers van de kerstshow schenken.

Begrippen: Kerstverhaal, wijze koningen, cadeau, kerstbal, stijf, slap, papier-maché.

Activiteit 1.8 Christmas Crackers

Tijdens deze activiteit leren de kinderen hoe in andere landen Kerst gevierd wordt. In Engeland zijn er Christmas Crackers waarin een kroon zit die met Kerst gedragen wordt. De kinderen gaan tijdens deze activiteit ook een kroon maken.

Waar:	In de klas
Tijdsduur:	45 minuten
21e-eeuwse vaardigheid die centraal staat:	Creatief denken
Soort kunstactiviteit:	Beeldende vorming/Muziek/Dans
Kerdoelen:	M&M: 8.3, 8.3a KV: 1.1, 1.1a, 1.2, 1.2a, 1.3, 1.3a, 2.1, 2.1a, 2.2, 2.2a, 2.3, 2.3a, 5.2, 5.2a, 6.1, 6.1d

Wat leren de kinderen?

Het kind leert:

- welke tradities andere landen hebben omtrent Kerstmis;
- hoe hij/zij een kroon maakt;
- zijn/haar kunst te presenteren;
- om iets wat hij/zij heeft gemaakt als cadeau weg te geven.

Wat heb je nodig?

- De film:
  - o 'Pasco rond di mundo' (Papiamento) (zie webpagina Whizz-Art) (3.25 minuten).
  - o 'Christmas Around the World' (Engels) (zie webpagina Whizz-Art) (3.15 minuten).
- De film 'Olde English Crackers' (zie webpagina Whizz-Art) (0.58 minuten).
- De videoclip 'Pop Bang Crack Christmas Cracker Song' (zie webpagina Whizz-Art) (1.49 minuten).
- Kopieerblad 3: Een kroon (2x per kind).
- Prikpen, prikmat of schaar, lijm, materiaal om de kroon te versieren (bijv. steentjes, veren, etc.).

De activiteit:

● Oriënteren:

Laat de kinderen de film 'Pasco rond di mundo' zien. Controleer of de kinderen de film hebben begrepen door vragen te stellen.

- *Welke tradities in het filmpje doen jullie thuis ook?*
- *Welke traditie(s) zouden jullie graag zelf thuis vieren?*

● Onderzoeken:

Laat de kinderen een stukje van de film 'Olde English Crackers' zien. Controleer of ze hebben begrepen dat de Engelsen met Kerstmis Christmas Crackers hebben en dat hierin onder andere een kroon in zit.

Vertel aan de kinderen dat ze vandaag een kroon gaan maken voor een klasgenoot om, net zoals de Engelsen, met Kerst te dragen.

Geef elk kind een kopie van kopieerblad 3 en de rest van het benodigde materiaal. Vraag aan de kinderen of ze denken te weten hoe ze te werk moeten gaan (dus wat moeten ze eerst doen, en dan, en dan).

● Uitvoeren/creëren:

Leg uit dat de kinderen eerst het patroon van de kroon (kopieerblad 3) moeten uitprikken of knippen. Dan mogen ze de delen van de kroon versieren. De twee stukken van de kroon worden als laatste aan elkaar geplakt of geniet tot een kroon. Als blijkt dat de kroon niet past dan kunnen ze nog een extra deel van kopieerblad 3 uitknippen/uitprikken.

● Evalueren:

Laat de kinderen hun kroon presenteren. Vraag ze om te vertellen welke kleuren en versieringen ze hebben gekozen en waarom. Laat ze vervolgens de naam van een klasgenootje uit een bakje pakken. Aan dit kind mogen ze de kroon cadeau geven.

Nog meer zelf onderzoeken/doen:

Laat de kinderen de videoclip van het lied 'Pop Bang Crack Christmas Cracker Song' zien.

Pop, bang, crack!
Goes the Christmas Cracker (3x)
When we pull it open.
Pop!

Pop, bang, crack!
Goes the Christmas Cracker (3x)
When we pull it open.
Bang!

Pop, bang, crack!
Goes the Christmas Cracker (3x)
When we pull it open.
Crack!

Laat de kinderen het dansje meedansen.

Reflectie en terugkoppeling:

Bespreek wat makkelijk ging en wat niet.

- *Ging de opdracht zoals je had verwacht? Waarom wel/niet?*
- *Ben je tevreden met de kroon die je hebt gekregen? Waarom wel/niet?*
- *Vind je de kroon van een klasgenoot heel erg mooi? Kun je ook aangeven waarom je dat vindt?*

Begrippen: Kerstmis, Engeland, Christmas Cracker, kroon, tradities, vieren, geboorteland

Activiteit 1.9 Wat doe jij met Kerst?

Tijdens deze activiteit tekenen de kinderen wat zij met Kerstmis doen. Dit doen ze middels de krastechniek waarbij ze met wasco en plakkaatverf gaan werken. De klasgenoten moeten aangeven van wie ze denken dat de tekening is.

Waar:	In de klas
Tijdsduur:	60 minuten
21e-eeuwse vaardigheid die centraal staat:	Zelfregulering
Soort kunstactiviteit:	Beeldende vorming
Kerdoelen:	M&M: 8.3, 8.3a KV: 1.1, 1.1a, 1.2, 1.2a, 1.3, 1.3a, 2.1, 2.1a, 2.2, 2.2a, 2.3, 2.3a, 5.2, 5.2a, 6.1, 6.1d

Wat leren de kinderen?

Het kind leert:

- welke tradities andere landen hebben omtrent Kerstmis;
- te vertellen over zijn/haar eigen kersttradities;
- om een belevenis te tekenen;
- over zijn/haar kunstwerk te vertellen;
- krastechniek toe te passen.

Wat heb je nodig?

- De film:
  - o 'Pasco rond di mundo' (Papiamento) (zie webpagina Whizz-Art) (2.58 minuten).
  - o 'La Navidad Por El Mundo' (Spaans) (zie webpagina Whizz-Art) (2.43 minuten).
- A4-papier, wasco krijt in verschillende kleuren, plakkaatverf en dikke kwast, satéprikkers.
- Instructieblad 1 voor ouders.
- De website 'Kerstspelletjes' (zie webpagina Whizz-Art – Instruccion pa mayor).

De activiteit:

● Laat de kinderen de film 'Pasco rond di mundo' zien. Controleer of de kinderen de film hebben begrepen door vragen te stellen.

- *Waar ging de film over?* (Over kersttradities in verschillende landen.)
- *Welke tradities zie je in de film?*
- *In welk land worden ze gevierd?*

● Vertel de kinderen dat ze vandaag een bijzondere tekening gaan maken. Ze gaan een tekening van Kerstkrassen in verf. Laat de kinderen eerst met wasco krijt in verschillende kleuren een A4 papier helemaal volkleuren. Vervolgens gaan ze met zwarte plakkaatverf over de wasco tekening heen. (Eventueel een tweede laag aanbrengen om de wasco goed te dekken). Als de plakkaatverf goed opgedroogd is, gaan de kinderen hun tekening van Kerstkrassen hierin krassen. Laat ze iets krassen dat volgens hun echt bij Kerst hoort. Vraag ze om één ding te kiezen en daarop te focussen (bijvoorbeeld de kerstboom of een kerstcadeau, et cetera).

● Doe een raadspel. Laat telkens een tekening zien. U telt tot drie en dan wijzen alle kinderen het kind aan van wie ze denken dat de tekening is. Laat het kind van wie het werkstuk is, opstaan.

- *Wie had het goed?*

Laat het kind daarna over zijn/haar tekening vertellen.

- *Wat moet jouw tekening voorstellen?*

Nog meer zelf onderzoeken/doen:

Laat de kinderen in duo's aan elkaar vertellen wat ze nog meer met Kerst doen. Vertel dat het de bedoeling is dat ze zowel overeenkomsten als verschillen proberen te vinden tussen hun tradities. Bespreek daarna wat de kinderen hebben gevonden.

Reflectie en terugkoppeling:

Laat de kinderen over de les reflecteren door vragen te stellen.

- *Wat heb je geleerd?*
- *Wat was gemakkelijk? En moeilijk?*
- *Hoe ben je te werk gegaan? Wat heb je eerst gedaan? En toen?*
- *Had je dit van tevoren zo gepland?*

(Online) thuisactiviteit:

Instructieblad 1 geeft informatie aan de ouders hoe zij thuis met hun kinderen met het onderwerp 'Kerstspelletjes' aan de slag kunnen gaan.

Begrippen: Kerst, Kerstmis, tradities, tekenen, vertellen.

Activiteit 1.10 Kerstmuziek

Tijdens deze activiteit leren de kinderen het liedje 'Mi Burrito Sabanero' en gaan ze een bijbehorend dansje maken.

Waar:	In de klas
Tijdsduur:	45 minuten
21e-eeuwse vaardigheid die centraal staat:	Samenwerken
Soort kunstactiviteit:	Muziek/Dans
Kerdoelen:	KV: 1.1, 1.1a, 1.2, 1.2a, 1.3, 1.3a, 2.1, 2.1a, 2.2, 2.2a, 2.3, 2.3a, 5.2, 5.2a, 6.1, 6.1d

Wat leren de kinderen?

Het kind leert:

- kennis te maken met verschillende kerstliederen;
- het kerstlied 'Mi Burrito sabanero' te zingen;
- de tekst van 'Mi Burrito sabanero' te begrijpen;
- samen met zijn klasgenoten een dans te maken;
- om de tekst van een lied te gebruiken om een dans te bedenken.

Wat heb je nodig?

- De videoclip 'Acapella Christmas Medley' (zie webpagina Whizz-Art) (4.32 minuten).
- De videoclip 'Mi Burrito Sabanero' (zie webpagina Whizz-Art) (3.12 minuten).

De activiteit:

- Laat de kinderen de videoclip 'Acapella Christmas Medley' bekijken.
  - *Kennen jullie één van deze liedjes?*
  - *Hebben jullie kunnen horen waar de liedjes over gingen? (over Kerstmis)*
  - *Kennen jullie nog andere kerstliedjes? Welke?*
  - *Welk kerstlied vind jij mooi? Waarom?*
- Laat de kinderen vervolgens de videoclip van het lied 'Mi Burrito Sabanero' bekijken.

Con mi burrito sabanero

Voy camino de Belén, (bis)

Si me ven si me ven

Voy camino de Belén. (bis)

El lucerito mañanero

Ilumina mi sendero. (bis)

Si me ven si me ven

Voy camino de Belén. (bis)

Con mi cuatrico voy cantando,

Mi burrito va trotando, (bis)

Si me ven si me ven

Voy camino de Belén. (bis)

Tuki tuki tuki tuki, tuki tuki tuki ta

Apúrate mi burrito que ya vamos a llegar.

Tuki tuki tuki tuki, tuki tuki tuki tu

Apúrate mi burrito vamos a ver a Jesús.

Con mi burrito sabanero

Voy camino de Belén, (bis)

Si me ven si me ven

Voy camino de Belén. (bis)

Si me ven si me ven

Voy camino de Belén. (bis)

Ga na of de kinderen het lied hebben begrepen door vragen te stellen.

- *Waar gaat het lied over?*
- *Wat gebeurt er in het lied?*
- *Waar gaat de zanger naartoe?*
- *Weten jullie waarom?*
- *En wat doet zij onderweg?*
- *Waarom is dit een kerstliedje?*

Bespreek woorden die de kinderen niet kennen zoals bijvoorbeeld burrito (sabanero), lucerito, sendero, cuatrico, trotando.

- Vertel aan de kinderen dat ze vandaag een dans gaan maken die bij het lied hoort. Laat de kinderen met voorstellen komen. Help de kinderen eventueel door hen te vertellen dat ze de tekst van het lied kunnen gebruiken om danspasjes te bedenken.

Nog meer zelf onderzoeken/doen:

Vraag de kinderen om in hetzelfde groepje een ander kerstlied te kiezen die ze kennen en danspasjes hiervoor te bedenken. Bespreek het lied en de danspasjes die ze hebben bedacht.

- *Waarom die pasjes?*
- *Wat moeten de pasjes voorstellen?*

Reflectie en terugkoppeling:

Bespreek wat makkelijk ging en wat niet.

- *Ben je tevreden over het dansje?*
- *Hebben alle kinderen in jouw groep de kans gekregen om een pasje aan de dans toe te voegen? Waarom wel/ niet?*
- *Wat zou volgende keer beter kunnen?*
- *Wat heb je van deze activiteit geleerd?*
- *Vinden jullie het leuk om jullie dans straks aan andere mensen te gaan presenteren?*

Didactische tip:

Laat de kinderen aan het einde van het thema het ingestudeerde kerstlied met dans tijdens de kerstshow presenteren.

Begrippen: Kerst, kerstlied, dansen, danspassen.

Activiteit 1.11 Kerst en lichtjes

Tijdens deze activiteit maken de kinderen een boom die in de zon 'licht' geeft.

Waar:	In de klas/Op de speelplaats
Tijdsduur:	60 minuten
21e-eeuwse vaardigheid die centraal staat:	Creatief denken
Soort kunstactiviteit:	Beeldende vorming
Kerdoelen:	KV: 1.1, 1.1a, 1.2, 1.2a, 1.3, 1.3a, 2.1, 2.1a, 2.2, 2.2a, 2.3, 2.3a, 5.2, 5.2a, 6.1, 6.1d

Wat leren de kinderen?

Het kind leert:

- dat lichtjes gebruikt worden met Kerstmis;
- dat men op Aruba verschillende 'cas di luz' heeft;
- waar de verschillende 'cas di luz' zich bevinden;
- creatief/intuïtief te denken.

Wat heb je nodig?

- De film 'Aruba Xmas Lights' (zie webpagina Whizz-Art) (2.13 minuten).
- De app 'Kerstboom' van Sticky Ice Games.
- Kopieerblad 4: Kerstlichtjes.
- Kopieerblad 5: Kerstboom.
- Hobbypapier en vliegerpapier in verschillende kleuren, prikpen en –mat, potlood, schaar, lijm.

De activiteit:

● Oriënteren:

Laat de kinderen de film 'Aruba Xmas Lights' zien. Bespreek de film met de kinderen.

- *Wat zie je in de film?* (Lichtjes)
- *Wanneer zie je zoveel lichtjes in Aruba?* (Tijdens de kersttijd).
- *Waar zie je deze lichtjes? Ben je er ooit geweest?*
- *Hebben jullie thuis met Kerstmis ook lichtjes? Waar worden die gehangen?*

Vertel dat het gewoonte is, over een groot deel van de wereld, om kerstlichtjes op te hangen met Kerstmis en dat dit dus niet alleen op Aruba een traditie is. Laat de foto's op kopieerblad 4 zien en vertel waar op de wereld deze lichtjes hangen.

● Onderzoeken:

Vertel de kinderen dat ze vandaag een kerstboom gaan maken. Laat zien hoe een getekende kerstboom er uitziet.

Laat de kinderen oefenen met het maken van een kerstboom door de vorm van de kerstboom in de lucht te tekenen, waarbij ze zowel hun linker- als rechterhand tegelijkertijd gebruiken. Laat de kinderen bovenaan bij de top beginnen en zo gespiegeld een kerstboom in de lucht tekenen. Laat de kinderen dit ook

met krijt op de speelplaats uitvoeren (krijtje in zowel linker als rechterhand). En dan met potlood op een stuk papier. Daarbij moeten de kinderen ervoor zorgen dat de kerstboom zo groot mogelijk op het vel papier komt.

● Uitvoeren/Creëren:

Zeg tegen de kinderen dat ze een kerstboom gaan maken die 'licht' geeft.

Gebruik als basis de met potlood getekende kerstboom van kopieerblad 5. Laat de kinderen een tweede lijn binnenin de getekende kerstboom maken. Wijs de kinderen op het feit dat alle lijnen dubbel '||' moeten zijn zodat de boom stevig wordt. Als de kinderen klaar zijn met tekenen, moeten ze de beide lijnen van de kerstboom knippen of uitprikken met een prikpen. Dan mogen ze de omtrek van hun boom natrekken op doorzichtig vliegerpapier, deze uitknippen en op de achterkant van de boom plakken. Als laatste mogen ze stukjes vliegerpapier scheuren en op de witte vliegerpapier plakken om de boom kleur te geven en te versieren. Perforeer een gaatje bovenin de kerstboom, hang er een touwtje aan en klaar is de kerstboom.

● Evalueren:

Bespreek het eindresultaat met de kinderen.

- *Wat heb je gemaakt? Is het wat je vanaf het begin wilde maken?*
- *Waarom heb je die kleuren gebruikt?*
- *Ben je blij met je boom?*

Plak de bomen vervolgens op de ramen en laat de kinderen zien dat de bomen inderdaad 'licht' geven.

Nog meer zelf onderzoeken/doen:

Download de app 'Kerstboom' van Sticky Ice Games. Laat de kinderen hun eigen kerstboom versieren.

Reflectie en terugkoppeling:

Laat de kinderen over het proces reflecteren door vragen te stellen.

- *Ging de opdracht zoals je had verwacht? Waarom wel/niet?*
- *Wat ging makkelijk? En moeilijk?*
- *Vind je de boom van een klasgenoot mooi? Waarom?*

Didactische tip:

Laat de kinderen aan het einde van het thema de gemaakte kerstbomen schenken aan de bezoekers van de kerstshow.

Begrippen: Kerstmis, kerstlichtjes, boom, vliegerpapier.

Deelvraag 2: Waarom en hoe vieren we Nieuwjaar?

Doel:

De kinderen kunnen aangeven waarom het nieuwe jaar gevierd wordt. Ze leren wat een kalender is en ze leren over gewoontes en tradities die bij het nieuwjaarsfeest horen. Vuurwerk, nieuwjaarswensen en het maken van voornemens komen bij deze deelvraag aan bod.

Aan deze deelvraag zijn de volgende activiteiten gekoppeld:

- Activiteit 2.1. De kalender

M&M & KV (Muziek)
Samenwerken
90 minuten

Tijdens deze activiteit leren de kinderen dat een jaar uit twaalf maanden bestaat. Ze leren dat Aña bieuw de laatste dag van het jaar afsluit en Aña nobo het nieuwe jaar inluidt. De kinderen leren wat een kalender is en ze gaan zelf een kalender maken.

- Activiteit 2.2. Tradities op nieuwjaarsdag

PV, M&M & KV (Theater)
Communiceren
60 minuten

Aan de hand van het verhaal 'Kikker en het Nieuwjaar' leren de kinderen wat tradities zijn. De kinderen gaan een gedeelte van het verhaal 'Kikker en het Nieuwjaar' uitbeelden.

- Activiteit 2.3. Firework Claps

N&T & KV (Muziek)
Creatief denken
45 minuten

Tijdens deze activiteit gaan de kinderen vuurwerkgeluiden onderscheiden en nabootsen. Harde, zachte, lage (zwarte) en hoge geluiden komen aan bod. Ook maken de kinderen gezamenlijk een 'firework claps'.

- Activiteit 2.4. Terug in de tijd

M&M & KV (Beeldende vorming)
Zelfregulering
60 minuten

De kinderen maken kennis met hoe oud en nieuw gevierd werd toen hun ouders en grootouders nog jong waren. Tijdens deze activiteit komt een opa of oma (eventueel een ouder) in de klas vertellen hoe oud en nieuw vroeger gevierd werd. Vervolgens gaan de kinderen zelfstandig een tekenopdracht uitvoeren.

- Activiteit 2.5. Nieuwjaarsvoornemens

PV, M&M & KV (Theater)
Communiceren
45 minuten

Tijdens deze activiteit leert het kind na te denken over voornemens voor het nieuwe jaar. De kinderen gaan door middel van een mimiekspel hun voornemens uitbeelden.

- **Activiteit 2.6. Oliebollen bakken**

N&T & KV (Muziek)
Computational thinking
90 minuten

Tijdens deze activiteit gaan de kinderen olieballen bakken. Nadruk wordt gelegd op de verschillende veranderende eigenschappen van de tussenproducten voor-, tijdens- en na het maken van olieballen (poeder, vloeibaar, vaste vorm).

- **Activiteit 2.7. Een wensboom maken**

PV & KV (Beeldende vorming)
Probleem oplossen
60 minuten

Tijdens deze activiteit maken de kinderen een wensboom waarin zij hun zelfgemaakte versieringen hangen. De kinderen leren een goede wens te formuleren voor een ander.

- **Activiteit 2.8. Dande; muziek van Nieuwjaar**

M&M & KV (Muziek)
Creatief denken
60 minuten

Tijdens deze activiteit leren de kinderen wat dande muziek is en welke instrumenten daarbij gebruikt worden. De kinderen leren de dande te zingen en ze leren muziekinstrumenten te maken.

- **Activiteit 2.9. Oud en nieuw in China**

M&M & KV (Beeldende vorming)
Creatief denken
45 minuten

Tijdens deze activiteit leren de kinderen over het Chinese Nieuwjaar. Ook maken ze hun eigen 'dui lian' (Chinese rijm) en een draak of lampion.

- **Activiteit 2.10. Eten met Año nuevo**

KV (Beeldende vorming)
Creatief denken
30 minuten

Tijdens deze activiteit leren de kinderen over eettradiities in andere landen. De kinderen maken van kraaltjes een tekening op een kralenplank, van wat ze graag met Nieuwjaar zouden willen eten.

- **Activiteit 2.11. Veilig vuurwerk**

B&G & KV (Beeldende vorming)
Informatievaardigheden
60 minuten

Tijdens deze activiteit leren de kinderen de gevaren van vuurwerk kennen. Ze voeren een gesprek met iemand van de brandweer en ze gaan hun eigen nepvuurwerk maken.

Activiteit 2.1 De kalender

Tijdens deze activiteit leren de kinderen dat een jaar uit twaalf maanden bestaat. Ze leren dat Aña bieuw de laatste dag van het jaar afsluit en Aña nobo het nieuwe jaar inluidt. De kinderen leren wat een kalender is en ze gaan zelf een kalender maken.

Waar:	In de klas
Tijdsduur:	90 minuten
21e-eeuwse vaardigheid die centraal staat:	Samenwerken
Soort kunstactiviteit:	Muziek
Kerdoelen:	M&M: 2.1, 2.1a, 2.1b, 2.2, 2.2a, 3.1, 3.1a KV: 2.2, 2.2a, 2.3, 2.3a

Wat leren de kinderen?

Het kind leert:

- aan te geven wat een kalender is;
- aan te geven dat een jaar uit twaalf maanden bestaat;
- dat Nieuwjaar gevierd wordt omdat een nieuw jaar begint;
- wat het verschil tussen Aña bieuw en Aña nobo is;
- in een groep samen te werken aan het maken van een kalender.

Wat heb je nodig?

- Een hoed.
- De videoclip 'Dandé' (zie webpagina Whizz-Art) (4.44 minuten).
- Kopieerblad 6: Een kalender.
- De videoclip 'Twaalf maanden bij elkaar' (zie webpagina Whizz-Art) (1.03 minuten).
- A3-papier (voor ieder groepje 12 vellen).
- Teken- en of schildermateriaal naar keuze.

De activiteit:

● Oriënteren:

Vertel de kinderen dat ze gaan luisteren naar een lied en dat ze mee mogen zingen (en dansen) als ze het lied herkennen.

U zingt (met hoed in de hand):

O'dande nos a yega na porta .....

O'dande un bon aña tur presente .....

O'dande ta juf/mr (eigen naam invullen) ta cantabo .....

O'dande ta cantabo un aña nobo .....

O'dande biba biba aña nobo .....

O'dande biba biba

De kinderen zingen:

Ay nobe!

Ay nobe!

Ay nobe!

Ay nobe!

Ay nobe!

Aña Nobooooo!

- Voer een kringgesprek over oudejaarsavond (Aña bieuw) en Nieuwjaar (Aña nobo).
- *Hoe wordt bij jouw thuis Aña bieuw en Aña nobo gevierd?* (Denk aan vuurwerk afsteken, dande zingen, feest vieren, laat slapen, netjes aankleden, elkaar 'bon aña' wensen, familie bezoeken.)

● Onderzoeken:

Laat de kalender (kopieerblad 6) zien en wijs de twaalf maanden aan. Leg de kinderen uit dat een kalender uit meerdere maanden bestaat en dat al die maanden bij elkaar een jaar vormen. Laat de kinderen het filmpje van het lied 'Twaalf maanden bij elkaar', zien. Laat op de kalender zien dat iedere maand verschillende dagen heeft. Een jaar heeft dus heel veel dagen. Op één dag in het jaar ben je jarig. Op die dag vier je met je familie de dag waarop je geboren bent. Dat is je verjaardag.

- *Weet jij wanneer je jarig bent?*

Zet in de kalender een rondje om de verjaardagen van de kinderen. Vertel aan de kinderen dat we met Aña nobo de verjaardag van het jaar vieren. Dit is de eerste dag van het jaar.

- *Wie kan op de kalender aanwijzen wanneer de eerste dag van het jaar is?*
- *En de laatste dag (Aña bieuw) van het jaar?*

Net zoals bij mensen is het jaar ook eenmaal per jaar jarig. Op 1 januari om precies twaalf uur 's nachts begint het nieuwe jaar, en zo begint de kalender opnieuw.

● Uitvoeren/Creëren:

Laat de kinderen in een groepje van vier een kalender maken. Net als in het filmpje wordt van iedere maand een afbeelding gemaakt. De twaalf afbeeldingen bij elkaar vormen samen een kalender. Wijs de kinderen erop dat bij de afbeelding van de laatste maand van het jaar een afbeelding van Aña bieuw moet komen en dat bij de eerste maand van het jaar een afbeelding van Aña nobo moet komen. Laat de kinderen vrij in de materialen en technieken (tekenen, schilderen, vouwen, plakken, scheuren) die ze willen gebruiken voor de kalender.

● Evalueren:

Hang de kalenders in de klas op, zodat alle maanden zichtbaar zijn. Laat ieder groepje bij zijn kalender staan. Laat het liedje 'Twaalf maanden bij elkaar' horen en laat de kinderen de maanden op hun eigen kalender aanwijzen.

- *Klopt je kalender?*
- *Heeft jouw jaar twaalf maanden?*

Nog meer zelf onderzoeken/doen:

Laat de kinderen kalenders van thuis meenemen. Laat zien dat kalenders in verschillende soorten en maten voorkomen. Tel met de kinderen de maanden van het jaar en laat zien dat iedere kalender twaalf maanden telt. Laat ze ook aanwijzen op welke dag oudejaarsdag en nieuwjaarsdag gevierd worden.

Reflectie en terugkoppeling:

Besprek met de kinderen hoe het maken van de kalender in de groep verliep.

- *Hoe hebben jullie de taken verdeeld?*
- *Was het gemakkelijk om te kiezen hoe je de kalender wilde maken?*
- *Heb je kinderen in je groep geholpen?*
- *Van wie heb jij hulp gekregen?*

Didactische tips:

- Oefen het lied 'Twaalf maanden bij elkaar' een aantal keer in de komende dagen. Eventueel kunt u bij de kerstshow de kinderen het lied laten presenteren.
- Ook kunnen de kinderen de gemaakte kalenders schenken aan de bezoekers van de kerstshow.

Begrippen: kalender, maanden, jaar, oudejaarsdag, Nieuwjaar, nieuwjaarsdag.

Activiteit 2.2 Tradities op nieuwjaarsdag

Aan de hand van het verhaal 'Kikker en het Nieuwjaar' leren de kinderen wat tradities zijn. De kinderen gaan een gedeelte van het verhaal 'Kikker en het Nieuwjaar' uitbeelden.

Waar:	In de gymzaal
Tijdsduur:	60 minuten
21e-eeuwse vaardigheid die centraal staat:	Communiceren
Soort kunstactiviteit:	Theater
Kerdoelen:	PV: 5.1, 5.2, 5.3 M&M: 2.2, 2.2a, 2.4, 2.4a KV: 1.1, 1.1a, 1.2, 1.2a 1.3, 1.3a, 2.1, 2.1a, 2.2, 2.2a, 2.3, 2.3a, 5.1, 5.1a

Wat leren de kinderen?

Het kind leert:

- wat een traditie is;
- verschillende nieuwjaarstradities te benoemen en te herkennen;
- een gebeurtenis te vertellen over zijn/haar eigen leven;
- te luisteren naar anderen;
- in samenwerking met anderen tot een rolverdeling te komen;
- zich in te leven in een rolfiguur en de kenmerken van een rolfiguur uit te beelden.

Wat heb je nodig?

- Het digitale prentenboek:
  - o 'Kikker en het Nieuwjaar' (Nederlands) (zie webpagina Whizz-art) (7.00 minuten).
  - o 'Dori y e Aña Nobo' (Papiamentu) (zie webpagina Whizz-Art) (7.00 minuten).

De activiteit:

● Oriëntatie:

Laat de film van het prentenboek 'Kikker en het Nieuwjaar' zien. Controleer of de kinderen het verhaal begrepen hebben, door vragen te stellen. Check of de kinderen begrepen hebben wat een traditie is. Bespreek daarna de volgende vragen met de kinderen:

- *Welke tradities hebben jullie thuis op nieuwjaarsdag?*
- *Houden jullie ook een nieuwjaarsdiner?*

Kikker en zijn vriendjes vinden het belangrijk om 'samen te zijn' op de eerste dag van het nieuwe jaar. Vraag de kinderen met wie zij graag samen zouden willen zijn op nieuwjaarsdag.

- *Met wie zou jij graag nieuwjaarsdag willen vieren?*
- *Wat zou jij graag willen doen op nieuwjaarsdag?*

● Onderzoeken:

Vertel de kinderen dat ze het nieuwjaarsdiner van Kikker gaan naspelen. Laat de kinderen eerst aangeven welke rollen allemaal in het verhaal voorkomen. Eventueel vertelt u het verhaal nog een keer. Bespreek de verschillende rollen met de kinderen. Doe dit als volgt.

- *Stel je bent Kikker, hoe loop je?*
- *Hoe kijk je?*

- *Wat doe je?*

Laat maar zien. Vervolgens beelden alle kinderen Kikker uit. Doe dit ook bij de overige figuren die een rol spelen in het verhaal van Kikker en het Nieuwjaar (Haas, Beertje, Eend, Rat en Varkentje).

● Uitvoeren/Creëren:

Maak groepjes van zes kinderen. Laat de kinderen in hun groepjes bepalen wie welke rol krijgt. Laat ieder groepje in een hoek van de gymzaal staan. Geef aan dat u een verhaal vertelt en dat de kinderen moeten uitbeelden wat u vertelt.

Bijvoorbeeld: Kikker en zijn vriendjes staan samen in de keuken. Ze maken een heerlijk nieuwjaarsdiner. Varkentje zit op een stoel en wijst de vriendjes waar alles staat. Kikker roert in de pan. Haas snijdt een ui, Beertje dekt de tafel, Rat leest voor uit het kookboek en Eend pakt de spullen uit de kast. Samen maken ze het diner. Dan is het tijd om aan tafel te gaan. Rat zit naast Eend en Haas zit naast Kikker. Beertje en Eend scheppen het eten op. Dan gaan ze lekker eten en Kikker vertelt een grappig verhaal aan zijn vriendjes. Na het diner ruimen ze alles op en doen ze met z'n allen de afwas. Dat was een lekker en gezellig nieuwjaarsdiner, samen met alle vriendjes.

● Evalueren:

Laat de kinderen nadenken over hoe ze hun eigen nieuwjaarsdiner zouden uitbeelden.

- *Welke rollen moeten dan gespeeld worden? (Vader, moeder, et cetera).*

Nog meer zelf onderzoeken/doen:

Laat de kinderen bedenken hoe ze met één voorwerp kunnen laten zien dat Kikker, Kikker is (bijvoorbeeld een sjaal omdat Kikker het koud heeft). En varkentje? (Een doek of verband om zijn arm). Kunnen de kinderen ook iets bedenken voor Eend, Beertje, Haas en Rat?

Reflectie en terugkoppeling:

- *Lijkt jullie nieuwjaarsdiner thuis op het nieuwjaarsdiner van Kikker?*
- *Wat is hetzelfde/anders?*
- *Wat is zo fijn aan samen zijn?*

Vraag de kinderen ook of de rollen makkelijk of moeilijk uit te beelden waren.

- *Waren er rollen die moeilijker waren om uit te beelden, dan andere? Zo ja, waarom?*

Didactische tip:

Oefen het rollenspel een aantal keer in de komende dagen. Laat de kinderen dit rollenspel presenteren tijdens de kerstshow.

Begrippen: nieuwjaarsdag, nieuwjaarsdiner, verhaal, rollen.

Activiteit 2.3 Firework Claps

Tijdens deze activiteit gaan de kinderen vuurwerkgeluiden onderscheiden en nabootsen. Harde, zachte, lage (zware) en hoge geluiden komen aan bod. Ook maken de kinderen gezamenlijk een 'firework claps'.

Waar:	In de klas
Tijdsduur:	45 minuten
21e-eeuwse vaardigheid die centraal staat:	Creatief denken
Soort kunstactiviteit:	Muziek
Kerdoelen:	N&T: 2.5, 2.5a, 3.8, 3.8a, 5.3, 5.3a KV: 1.1, 1.1a, 1.2, 1.2a, 1.3, 1.3a, 2.1, 2.1a, 2.2, 2.2a, 2.3, 2.3a

Wat leren de kinderen?

Het kind leert:

- de verschillen tussen harde en zachte geluiden te onderscheiden;
- de verschillen tussen hoge en lage geluiden te onderscheiden;
- hoe hij/zij zichzelf en zijn/haar huisdier moet beschermen tegen de schadelijke geluiden van vuurwerk;
- vuurwerk met zijn/haar handen, voeten en stem na te bootsen.

Wat heb je nodig?

- Een geluidsfragment 'Vuurwerk' (zie webpagina Whizz-Art) (0.14 minuten).
- Kopieerblad 7: Vuurwerk en geluiden.
- De film 'Firework Claps' (zie webpagina Whizz-Art) (0.11 minuten).
- De videoclip 'Firework Party' (zie webpagina Whizz-Art) (5.18 minuten).
- Gastspreker FAVI.

De activiteit:

● Laat de kinderen luisteren naar een geluidsfragment over vuurwerk. Vraag de kinderen wat voor geluiden ze horen en wanneer ze dit soort geluiden horen. Geef aan dat vuurwerk vooral rondom oud en nieuw afgestoken wordt.

- *Hou jij van vuurwerk?*
- *Wat vind je leuk en wat vind je niet leuk van vuurwerk?*
- *Wat vinden dieren (bijvoorbeeld je hond of je kat) van vuurwerk?*

Laat het luisterfragment nog een keer horen.

- *Wat hoor je precies?*
- *Maakt alle vuurwerk hetzelfde geluid?*

Concludeer dat er verschillende geluiden te horen zijn.

- *Hoe kan dit?*

● Laat kopieerblad 7 zien en laat de kinderen aanwijzen welke vuurwerken ze zojuist in het geluidsfragment te horen kregen. Sta bij ieder plaatje stil en laat de kinderen het geluid dat het vuurwerk volgens hun maakt, nadoen. Concludeer dat vuurwerk een heel hard geluid kan maken, maar dat ander vuurwerk een minder hard (zacht) geluid maakt.

- *Welk vuurwerk maakt volgens jullie het hardste geluid? Doe het geluid eens na.*

Leg de kinderen ook uit dat er bij vuurwerk een verschil in hoog en laag geluid is. Vuurpijlen maken vaak hele hoge geluiden, terwijl rotjes zware knallen geven.

● Laat de kinderen nu het geluid van een vuurwerkshow nabootsen. Geef aan dat de kinderen alleen maar vuurwerk met hoge geluiden mogen nabootsen als u een bepaald teken (bijvoorbeeld omhoog wijst) geeft. Bij een ander teken (u wijst omlaag) mogen de kinderen vuurwerk dat een laag (zwaar) geluid geeft, nabootsen. Wissel ook af met hard en zacht vuurwerk. Als dit goed gaat, kunt u proberen combinaties te maken (hoog en hard/laag en zacht/hoog en zacht/laag en hard vuurwerk).

● Bespreek ook met de kinderen de gevaren van harde en hoge geluiden. Niet alleen mensen, maar ook dieren hebben veel last van deze geluiden. Veel dieren worden bang en lopen weg.

- *Hoe kun jij jezelf beschermen tegen deze geluiden?*
- *En hoe kunnen dieren beschermd worden?*

● Maak nu met de kinderen hun eigen 'firework claps'. Dit is een nabootsing van vuurwerk door een combinatie van klap, stamp en stemgeluiden te gebruiken om vuurwerk na te bootsen. Op de webpagina van Whizz-Art staat een voorbeeld van een 'firework claps'. Gebruik de ideeën en fantasie van de kinderen in de klas om tot een gezamenlijke 'firework claps' te komen.

Nog meer zelf onderzoeken/doen:

- Laat de kinderen de film van het lied 'Firework Party' zien. Laat de kinderen de bewegingen die de kinderen in de film maken nabootsen.
- In deze activiteit wordt alleen over het gevaar van het geluid van vuurwerk gesproken, maar uiteraard kent vuurwerk nog meer gevaren. Het zou goed zijn als u deze gevaren ook onder de aandacht van de kinderen brengt.
- U kunt een gastspreker van FAVI uitnodigen om te spreken over de gevaren en gevolgen van vuurwerk.

Reflectie en terugkoppeling:

Blik met de kinderen terug op de les en op hun leerervaring.

- *Wat heb je gehoord?*
- *Wat heb je ontdekt?*
- *Wat wist je eerst niet en nu wel?*
- *Wat vond je het leukst?*

Didactische tip:

Laat de kinderen de 'firework claps' presenteren tijdens de kerstshow.

Begrippen: vuurwerk, geluid, hoog, laag, zwaar, hard, zacht, beschermen.

Activiteit 2.4 Terug in de tijd

De kinderen maken kennis met hoe oud en nieuw gevierd werd toen hun ouders en grootouders nog jong waren. Tijdens deze activiteit komt een opa of oma (eventueel een ouder) in de klas vertellen hoe oud en nieuw vroeger gevierd werd. Vervolgens gaan de kinderen zelfstandig een tekenopdracht uitvoeren.

Waar:	In de klas
Tijdsduur:	60 minuten
21e-eeuwse vaardigheid die centraal staat:	Zelfregulering
Soort kunstactiviteit:	Beeldende vorming
Kerdoelen:	M&M: 2.2, 2.2a, 2.4, 2.4a KV: 1.3, 1.3a, 2.3, 2.3a

Wat leren de kinderen?

Het kind leert:

- het concept van lineaire tijdsopvolging te herkennen (vroeger en nu);
- dat er verschillen en overeenkomsten zijn tussen hoe oud en nieuw vroeger en nu wordt gevierd;
- respect te tonen voor ouderen en tradities;
- vragen te formuleren voor een interview;
- vragen te stellen tijdens een interview;
- hetgeen ze geleerd hebben in een tekening te verwerken.

Wat heb je nodig?

- Een opa of oma (of ouder).
- A3-papier.
- Teken- en/of schildermateriaal naar keuze.

De activiteit:

● Vorbereiding:

Vertel de kinderen dat er een opa/oma op bezoek komt en dat hij/zij komt vertellen over hoe oud en nieuw vroeger gevierd werd. Test de voorkennis van de kinderen.

- *Weet je al wat over hoe oud en nieuw vroeger gevierd werd?*

Laat de kinderen vragen bedenken die zij straks aan de opa/oma/ouder willen stellen.

- *Hoe spreek je een opa/oma/ouder aan?*

Vraag de kinderen om goed te luisteren naar het verhaal van de opa/oma/ouder, omdat ze na afloop een tekening moeten maken van wat er verteld werd.

● Stel eerst de opa/oma/ouder voor aan de kinderen. Laat de opa/oma/ouder iets vertellen over de tijd waarin hij/zij is geboren en hoe zij in die tijd oud en nieuw vierden. Er kan worden ingegaan op welke voorbereidingen nodig waren voor de viering, wat er gegeten werd, wat er om 12 uur middernacht gedaan werd en of er vuurwerk afgestoken werd (en wat voor vuurwerk dat was). Laat de kinderen ook hun vragen stellen.

● Bespreek vervolgens met de kinderen welke verschillen en overeenkomsten er zijn tussen hoe oud en nieuw vroeger gevierd werd en hoe het nu gevierd wordt.

- *Traditie is iets wat je jaar in, jaar uit doet. Hebben jullie thuis ook tradities voor oud en nieuw?*

● Na afloop van het gesprek met de opa/oma of ouder, laat u de kinderen een tekening maken van wat er zojuist verteld werd. Vertel de kinderen dat ze aan één kant van het tekenblad dat ze gekregen hebben moeten tekenen hoe de grootouders/ouders oud en nieuw vroeger vierden. Aan de andere kant van het blad mogen de kinderen tekenen hoe ze nu oud en nieuw vierden. Vraag de kinderen hoe zij deze opdracht gaan uitvoeren.

- *Hoe kun je het blad in twee verdelen?*
- *Welk tekenmateriaal wil je gaan gebruiken?*
- *Wat heb je daarvoor nodig? Leg dit maar klaar.*

Laat de kinderen als ze klaar zijn met hun tekening, kort vertellen wat ze getekend hebben, en wat de verschillen en overeenkomsten tussen vroeger en nu zijn.

Nog meer zelf onderzoeken/doen:

Laat de kinderen aan hun eigen opa/oma/ouder vragen, hoe oud en nieuw gevierd werd toen zij jong waren.

Reflectie en terugkoppeling:

Bespreek met de kinderen wat ze allemaal ontdekt hebben.

- *Wat heb je geleerd?*
- *Wat vond je interessant?*
- *Wat wist je nog niet en nu wel?*
- *Hoe heb je de tekenopdracht aangepakt?*

Didactische tip:

Laat de kinderen aan het einde van het thema de tekeningen aan de bezoekers van de kerstshow schenken.

Begrippen: oud en nieuw, tradities, verschillen, overeenkomsten.

Activiteit 2.5 Nieuwjaarsvoornemens

Tijdens deze activiteit leert het kind na te denken over voornemens voor het nieuwe jaar. De kinderen gaan door middel van een mimiekspel hun voornemens uitbeelden.

Waar:	In de klas
Tijdsduur:	45 minuten
21 ^e -eeuwse vaardigheid die centraal staat:	Communiceren
Soort kunstactiviteit:	Theater
Kerdoelen:	PV: 1.1, 1.1b, 1.1c, 2.1, 2.1a, 2.2, 2.2a, 2.2b, 4.1, 4.1a, 4.1c, 5.3, 5.3a, 5.3b, 6.1, 6.1a M&M: 2.2, 2.2a KV: 1.1, 1.1a, 1.2, 1.2b, 1.3, 1.3a, 2.1, 2.1a, 2.2, 2.2a, 2.3, 2.3a, 6.1, 6.1a

Wat leren de kinderen?

Het kind leert:

- wat voornemens zijn;
- te reflecteren op het eigen gedrag;
- te praten over het eigen gedrag;
- met mimiek iets uit te beelden;
- dat er meerdere manieren zijn om te communiceren (mimiek).

Wat heb je nodig?

- Een doos met de namen van alle kinderen.

De activiteit:

● Oriënteren:

Met Nieuwjaar vieren we het begin van een nieuw jaar. Op deze dag vieren we zowel de successen van het afgelopen jaar als de verwachtingen voor het komende jaar. Het is een gewoonte om aan het begin van het nieuwe jaar goede voornemens te maken voor het nieuwe jaar. Voornemens zijn beloftes, oftewel 'metanan' die je voor jezelf maakt. Stel vragen aan de kinderen.

- *Wat hebben jullie het afgelopen jaar allemaal gedaan?*
- *Wat heb je gedaan waar je trots op bent?*
- *Wat is iets waar je minder trots op bent?*

Vertel verder dat het doel van voornemens is dat mensen elk jaar 'betere' mensen willen zijn.

- *Wat kan iemand doen om een beter persoon te worden?*

De kinderen denken mee en delen dat iemand bijvoorbeeld lief moet zijn of mama thuis moet helpen, et cetera.

● Onderzoeken:

Laat de kinderen nadenken over het afgelopen jaar.

- *Ben je een goede leerling geweest?*
- *Was je altijd lief voor je vrienden?*

- *Welke voornemens kun je maken om volgend jaar een beter kind te zijn? Denk erover na en zeg niet wat het is. Het moet nog even geheim blijven.*

● Uitvoeren/Creëren:

De kinderen gaan een spel spelen: 'Welk voornemen heb ik?' Trek een naam uit de doos. Het kind moet vooraan in de klas staan en met mimiek het voornemen dat hij/zij gemaakt heeft uitbeelden. De rest van de kinderen moeten raden wat het voornemen is. Dit kan meerdere malen gedaan worden.

● Evalueren:

Stel vragen over het proces.

- *Was het makkelijk om een voornemen te bedenken?*
- *Hoe was het voor jullie om je voornemens met je klasgenoten te delen?*
- *Was het raden makkelijk?*
- *Waarom (niet)?*
- *Welke kinderen hadden hetzelfde voornemen?*

Nog meer zelf onderzoeken/doen:

De kinderen gaan hun voornemen(s) op een kaart tekenen (of schrijven). Eventueel schrijft u erbij wat de kinderen getekend hebben. U kunt de voornemens in een doos bewaren en volgend jaar af en toe een voornemen uit de doos pakken om de kinderen te helpen herinneren aan het voornemen dat ze hadden.

Reflectie en terugkoppeling:

Blik terug naar de activiteit.

- *Wat heb je geleerd?*
- *Zou het gemakkelijker geweest zijn om woorden te gebruiken?*
- *Hoe voelde het toen jouw voornemen fout werd geraden?*
- *Zijn er andere manieren waarop jullie je voornemens met elkaar kunnen delen?*

De kinderen kunnen antwoorden dat het ook via een tekening, een video of iets dergelijks zou kunnen.

Begrippen: voornemens, volgend jaar, raden.

Activiteit 2.6 Oliebollen bakken

Tijdens deze activiteit gaan de kinderen olieballen bakken. Nadruk wordt gelegd op de verschillende veranderende eigenschappen van de tussenproducten voor-, tijdens- en na het maken van olieballen (poeder, vloeibaar, vaste vorm).

Waar:	In de klas
Tijdsduur:	90 minuten
21e-eeuwse vaardigheid die centraal staat:	Computational Thinking
Soort kunstactiviteit:	Muziek
Kerdoelen:	N&T: 1.2, 1.2a, 1.3, 1.3a, 1.3b, 1.3d, 5.1, 5.1a KV: 2.1a, 2.2a, 2.3a, 5.1a, 5.1b

Wat leren de kinderen?

Het kind leert:

- een serie geordende stappen te volgen (een recept) om een bepaald doel te bereiken (het maken van olieballen);
- hoeveelheden af te meten;
- kenmerken van stoffen te beschrijven (poeder, vloeibaar, vast, eetbaar/niet eetbaar);
- voorspellingen te doen;
- een rap voor te dragen.

Wat heb je nodig?

- Kopieerblad 8: Oliebollen maken.
- Het lied 'Oliebollo' (zie webpagina Whizz-Art) (0.21 minuten).
- Digitale camera (of telefoon).
- Oliebollenmix, zonnebloemolie, poedersuiker.
- Maatbeker, beslagkom, mixer, soeplepel, doek.
- Kookwekker, frituurpan.
- Hulpouders.

De activiteit:

● Oriënteren:

Vertel de kinderen dat olieballen een typisch gerecht voor Nieuwjaar is. Het is een nieuwjaarstraditie. Op verschillende plekken op Aruba kun je olieballen kopen. Met of zonder rozijnen erin en met een flinke laag poedersuiker bovenop de oliebol. Vraag de kinderen wie weleens olieballen gegeten heeft.

- *Vind je olieballen lekker?*
- *Waar smaakt het naar?*
- *Heb je weleens olieballen gemaakt?*
- *Zijn olieballen gezond?*

Vertel de kinderen dat ze vandaag in de klas olieballen gaan maken.

- Laat de kinderen eerst een aantal keren de volgende rap over de oliebol horen.

OLIEBOL

Duuuushi ... Olie olie oliebol

Mi ta gosaaa un bol.

Ta temporada di oliebol

Oliebol cu of sin rasenchi.

Oliebol grandi, oliebol mini. Oliebol cu hopi sucu fini.

Duuuushi ... Olie olie oliebol!

● Onderzoeken:

Laat de kinderen het kopieerblad 'Oliebollen maken' zien waarop de stappen voor het maken van olieballen staan aangegeven. Vraag de kinderen wat er telkens moet gebeuren. Laat de kinderen verwoorden wat er op het kopieerblad staat. Ze gaan het nog niet uitvoeren. Vraag bij iedere stap welke hulpmiddelen de kinderen nodig denken te hebben. Leg de hulpmiddelen uit.

- *Wat is een maatbeker?*
- *Wat betekenen de streepjes op de maatbeker?*

Doe water in de maatbeker tot dit streepje.

- *Wat is een mixer?*
- *Hoe werkt een mixer?*
- *Waar moet je mee oppassen?*
- *Wat is een keukenwekker?*
- *Zet de wekker eens op 10. Wat gebeurt er?*

● Uitvoeren/Creëren:

U laat één of meerdere kinderen de handelingen bij iedere stap van kopieerblad 8 uitvoeren. Sta vooral stil bij de eigenschappen van de tussenproducten.

Poedervorm (het meel):

- *Kun je dit eten?*
- *Waar smaakt het naar?*
- *Ken je nog meer poeders?*

Vloeibare vorm (het beslag):

- *Wat is het verschil tussen het beslag en meel?*
- *Kun je het beslag eten?*

Laat de kinderen een foto maken van het beslag.

- *Wat denk je dat er met het beslag gebeurt als je het laat staan?*

Na 45 minuten rijzen kunt u de kinderen het verschil laten zien.

- *Wat is er gebeurd met het beslag?*

Het frituren van de olieballen voert u uiteraard geheel zelf uit. De kinderen kunnen wel het beslag op de soeplepel doen en aangeven.

Vaste vorm (de oliebol): Vraag de kinderen wat er gebeurt met het beslag als het in de frituurpan gaat. Laat de kinderen duidelijk het verschil zien tussen het beslag voordat het in de frituurpan gaat en de oliebol die uit de frituurpan komt.

- *Kun je beslag eten?*
- *Kun je een oliebol eten?*

Laat de kinderen de oliebol bestrooien met poedersuiker en dan lekker opeten.

● **Evaluëren:**

Vraag de kinderen of de olieballen goed gelukt zijn.

- *Zijn de olieballen lekker?*

Herhaal nog een keer de verschillende tussenproducten van de oliebol (van poeder, naar vloeibaar naar vaste vorm). Besluit de les met de rap 'Oliebol'. Laat de kinderen de tekst van de rap meezeggen/zingen.

Nog meer zelf onderzoeken/doen:

Plan een bezoek aan een olieballenkraam (of supermarkt waar olieballen gemaakt worden). Laat de kinderen van het bezoek aan de olieballenkraam foto's maken.

Reflectie en terugkoppeling:

Bespreek met de kinderen hoe het proces om tot olieballen te komen, verlopen is.

- *Wat vond je moeilijk om te doen?*
- *Welke stap van het kopieerblad kun je nu helemaal zelf doen?*
- *Zijn de olieballen goed gelukt?*

Didactische tips:

- U kunt ervoor kiezen om deze activiteit klassikaal aan te bieden, maar u kunt de activiteit ook in groepjes uitvoeren.
- Een presentatie van de rap 'Oliebol' kan aan het einde van het thema tijdens de kerstshow gegeven worden.

Begrippen: oliebol, olie, poeder (meel), vloeibaar, vast, mixer, soeplepel, afmeten, mixen, rijzen, frituren, rap.

Activiteit 2.7 Een wensboom maken

Tijdens deze activiteit maken de kinderen een wensboom waarin zij hun zelfgemaakte versieringen hangen. De kinderen leren een goede wens te formuleren voor een ander.

Waar:

In de klas

Tijdsduur:

60 minuten

21^e-eeuwse vaardigheid die centraal staat:

Probleem oplossen

Soort kunstactiviteit:

Beeldende vorming

Kerdoelen:

PV: 5.3, 5.3a, 5.3b

KV: 1.1, 1.1a, 1.3, 1.3a,

2.1, 2.1a, 2.2, 2.2a, 2.3,

2.3a, 5.3, 5.3a, 6.1, 6.1a,

6.1b, 6.1d

Wat leren de kinderen?

Het kind leert:

- aangeven wat een wens is;
- een wens voor een ander te bedenken;
- iets leuks voor anderen te doen/maken;
- zijn/haar eigen keuzes te beargumenteren;
- positieve aspecten van andermans werk te benoemen;
- een probleem op te lossen (hoe hang je iets op?).

Wat heb je nodig?

- Foto van een wensboom.
- Zelfgemaakte versiering.
- Grote gedroogde takken, zand en een vaas.
- Een rol lintjes.
- Verschillende vormen hobby karton (15x15cm): vierkant, driehoek, rondje, diamant, et cetera..
- Verschillende 'spullen om te versieren' (denk aan scrapbooking).
- Nietmachine.
- Lijm en kwasten.

De activiteit:

● Oriëntatie:

Met Nieuwjaar wensen we goede dingen voor onszelf en voor anderen. Een wens is iets wat je wilt dat gebeurt of wat je wilt krijgen. Je kan bijvoorbeeld wensen dat je een klein broertje of zusje krijgt.

- *Welke wensen hebben jullie?*
- *Had je dit jaar een wens die uitgekomen is?*
- *Is er een wens die nog niet uitgekomen is?*

Vertel de kinderen dat ze een wens gaan maken voor iemand die met de feestdagen alleen is. Laat de foto van een wensboom zien.

- *Dit is een wensboom. Mensen hangen kleine versieringen met een wens aan de boom, in de hoop dat die wens in het nieuwe jaar uitkomt.*

Laat de zelfgemaakte versiering zien en vertel er wat over, bijvoorbeeld 'Ik vind geel een mooie kleur, daarom heb ik het geel gekleurd.' Lees daarna de wens hardop, bijvoorbeeld 'Ik wens dat al mijn kinderen in het nieuwe jaar blij en gezond zijn'.

● Uitvoeren/Creëren:

Laat de kinderen hun eigen versiering maken. Ze mogen een vorm kiezen en hun eigen creativiteit gebruiken om de versiering te maken. Help de kinderen bij het opschrijven van hun wens als ze klaar zijn met hun versiering.

- *Hoe zorgen we ervoor dat onze versiering aan de boom opgehangen kan worden?*

De kinderen kunnen aangeven dat het bijvoorbeeld kan door een gat te maken in de versiering en een lijn/lint erdoorheen te zetten. Nadat de versieringen klaar zijn, moet er nog een boom komen om de wensen op te hangen.

- *Wat hebben we allemaal nodig om de wensboom in elkaar te zetten? (Takken, vaas, et cetera.)*
- *Hoe zorgen we ervoor dat de vaas niet omvalt als we de takken erin zetten?*

Dat gebeurt door zand in de vaas te doen. Verdeel de kinderen in groepjes en laat elk groepje aan een stap werken (een groep doet het zand in de vaas, de andere groep zet de takken in de vaas, et cetera).

● Evalueren:

Als de kinderen klaar zijn met hun versiering en de wensboom gaan ze om de wensboom zitten. Ieder kind krijgt een beurt om hun versiering op te hangen. Het kind zegt de wens hardop en hangt zijn/haar 'wens' versiering in de wensboom.

Nog meer zelf onderzoeken/doen:

De kinderen mogen een versiering maken voor een familielid, bijvoorbeeld mama, papa, broer, zus, opa of oma.

Reflectie en terugkoppeling:

Bespreek de versieringen met de kinderen.

- *Voor wie heb jij je wens geschreven? Waarom?*
- *Is het belangrijk dat je ook aan anderen denkt? Waarom (niet)?*
- *Welke keuzes heb je gemaakt en waarom (bijvoorbeeld kleur of vorm)?*
- *Heeft een klasgenoot een versiering gemaakt die jij mooi vindt?*
- *Of een wens bedacht die jij ook aan iemand anders zou willen wensen?*

Didactische tip:

Laat de kinderen aan het einde van het thema de versieringen uit de wensboom uitdelen aan de bezoekers van de kerstshow.

Begrippen: wensboom, wens, uitkomen, versiering.

Activiteit 2.8 Dandé; muziek van Nieuwjaar

Tijdens deze activiteit leren de kinderen wat dandé muziek is en welke instrumenten daarbij gebruikt worden. De kinderen leren de dandé te zingen en ze leren muziekinstrumenten te maken.

Waar:	In de klas/In de gymzaal
Tijdsduur:	60 minuten
21e-eeuwse vaardigheid die centraal staat:	Creatief denken
Soort kunstactiviteit:	Muziek
Kerdoelen:	M&M: 1.1, 1.2a, 8.1, 8.1b KV: 2.1, 2.1a, 2.2, 2.2a, 2.3, 2.3a, 3.2a, 3.2b, 4.2, 4.2a, 5.1, 5.1a, 5.1b, 5.2, 5.2a, 5.3, 5.3a

Wat leren de kinderen?

Het kind leert:

- een traditie van de Arubaanse cultuur te herkennen en te begrijpen;
- muziekinstrumenten te herkennen en te benoemen;
- samen in de maat, te zingen;
- eenvoudige ritme instrumenten te bespelen;
- met bewegingen de vorm van liederen weer te geven.

Wat heb je nodig?

- De film 'Festival di Dandé' (zie webpagina Whizz-Art) (4.22 minuten).
- De film 'Maracas Music Instrument' (zie webpagina Whizz-Art) (8.42 minuten).
- Een hoed.
- Muziekinstrumenten.
- Knutselmaterialen.

De activiteit:

● Oriënteren:

Laat de kinderen het filmpje 'Festival di dandé' zien. Herkennen de kinderen wat ze zien tijdens de film? Laat de kinderen hun eigen ervaringen vertellen. Vertel de kinderen dat rond Nieuwjaar muzikanten langs de huizen van burens, vrienden en familie gaan om te zingen en mensen een gelukkig Nieuwjaar te wensen. In de hoed van de zanger wordt geld verzameld. Dat geven de mensen als dank aan de muzikanten.

- *Welke muziekinstrumenten zie je in het filmpje?* (tambu, viool, cuarta, gitaar)

● Onderzoeken:

- *Wie weet wat dandé betekent?*

Leg uit dat dandé een heel oud woord is dat vroeger gebruikt werd. Het betekent genieten of plezier hebben. Laat het lied nog een keer horen. Vraag de kinderen welke zin telkens herhaald wordt. Concludeer dat dit de zin 'ay nobe' is. Hiermee wordt Aña nobo bedoeld (Nieuwjaar).

● Uitvoeren/Creëren:

Leer de kinderen het lied 'Dandé' aan. U zingt de tekst en de kinderen zingen het deel 'Ay nobe!'.

U zingt:

O'dandé nos a yega na porta .....
O'dandé un bon año tur presente .....
O'dandé ta klas (eigen klas invullen) ta cantabo .....
O'dandé ta cantabo un año nobo .....

Un bon año pa shon machi .....
Un bon año pa shon pachi: .....
O'dandé ta klas (eigen klas invullen) ta cantabo .....
O'dandé ta cantabo un año nobo" .....

O'dandé ayo, ayo te otro año .....
O'dandé ayo, ayo nos ta bay .....
O'dandé biba biba año nobo .....
O'dandé biba biba (nu iedereen)

De kinderen zingen:

Ay nobe!
Ay nobe!
Ay nobe!
Ay nobe!

Ay nobe!
Ay nobe!
Ay nobe!
Ay nobe!

Ay nobe!
Ay nobe!
Ay nobe!
Año Nobooooo!

Eventueel laat u de kinderen het lied begeleiden met muziekinstrumenten die in de klas aanwezig zijn. Let erop dat de kinderen met muziekinstrumenten het juiste ritme aanhouden. Laat de kinderen ook een dansje bij het lied maken. Is er een kind bij, die de rol van de zanger (met de hoed) wil overnemen? Herhaal het lied een aantal keer, totdat alle kinderen het lied onder de knie hebben.

● Evalueren:

Laat de helft van de klas het lied uitvoeren. De andere helft van de klas kijkt toe en evalueert hoe de presentatie ging.

- *Ging het zingen goed?*
- *Kon je de tekst van het lied goed horen?*
- *Waarom wel/niet?*
- *Hoe klonken de muziekinstrumenten?*

Draai dan de rollen om. Bespreek dan hoe het uitvoeren van het dansje ging.

Nog meer zelf onderzoeken/doen:

Laat de kinderen hun eigen muziekinstrumenten maken. Aan de hand van de film 'Maracas Music Instrument' kunnen ze zelf hiermee aan de slag.

Reflectie en terugkoppeling:

Bespreek met de kinderen wat ze van deze activiteit vonden.

- *Was het leuk om de dandé te zingen?*
- *Vond je het moeilijk?*
- *Ben je tevreden over het dansje?*
- *Wat heb je van deze activiteit geleerd?*
- *Vind je het leuk om dit straks aan andere mensen te gaan presenteren?*

Didactische tip:

Laat de kinderen aan het einde van het thema de dandé tijdens de kerstshow presenteren.

Begrippen: dandé, muziekinstrumenten, viool, cuarta, tambu, viool, muzikant.

Activiteit 2.9 Oud en nieuw in China

Tijdens deze activiteit leren de kinderen over het Chinese Nieuwjaar. Ook maken ze hun eigen 'dui lian' (chinese rijm) en een draak of lampion.

Waar:	In de klas
Tijdsduur:	45 minuten
21e-eeuwse vaardigheid die centraal staat:	Creatief denken
Soort kunstactiviteit:	Beeldende vorming
Kerdoelen:	M&M: 8.3, 8.3a; KV: 1.1, 1.1a, 1.2, 1.2a, 1.3, 1.3a, 2.1, 2.1a, 2.2, 2.2a, 2.3, 2.3a

Wat leren de kinderen?

Het kind leert:

- wat het Chinese Nieuwjaar inhoudt;
- wanneer het Chinese Nieuwjaar wordt gevierd;
- een lampion en/of een draak te maken;
- zijn eigen 'dui lian' te maken.

Wat heb je nodig?

- Het digitale prentenboek:
  - o 'Mi prome Aña Nobo Chines' (Papiamento) (zie webpagina Whizz-Art) (2.48 minuten).
  - o 'My First Chinese New Year' (Engels) (zie webpagina Whizz-Art) (3.20 minuten).
- Het digitale prentenboek:
  - o 'Habri Aña Nobo' (Papiamento) (zie webpagina Whizz-Art) (1.51 minuten).
  - o 'Bringing in the New Year Book' (Engels) (zie webpagina Whizz-Art) (2.55 minuten).
- Rode vellen papier (A5), A4 papier, ecoline en kwastjes, zwarte kwastjes, zwart stift/market.
- Kopieerblad 9: Chinees couplet.

De activiteit:

● Laat de kinderen de films 'Mi prome Aña Nobo' en 'Habri Aña Nobo' zien. Controleer of de kinderen de films hebben begrepen door vragen te stellen. Bespreek vervolgens de tradities van het Chinese Nieuwjaar.

- *Wat doen Chinezen met Nieuwjaar?*
- *Wanneer vieren de Chinezen Nieuwjaar?*
- *Hoe lang duurt de viering?*

● Laat de kinderen kopieerblad 9 zien. Vertel dat de Chinezen voor Nieuwjaar twee coupletten opschrijven die op elkaar lijken. Deze coupletten plakken ze aan iedere kant van de deur; een 'Dui lian'. In een 'Dui lian' staan goede wensen/dingen voor het nieuwe jaar, bijvoorbeeld 'Dit jaar zal veel geld brengen'.

Vertel de kinderen dat ze vandaag hun eigen couplet gaan tekenen. Ze krijgen twee rode vellen papier en ze gaan op elk papier iets tekenen wat ze voor het nieuwe jaar willen/wensen. Bijvoorbeeld 'Dit jaar krijg ik veel vrienden'.

Geef de kinderen een beurt om te vertellen wat ze hebben getekend en waarom ze hiervoor hebben gekozen.

Nog meer zelf onderzoeken/doen:

Laat de kinderen een draak of lampion maken.

Lampion:

- Teken op een A4 papier met zwarte stift Chinese tekens (laat de kinderen een voorbeeld hiervan zien). Laat de kinderen vervolgens het A4-papier met rode ecoline helemaal inkleuren. Vouw het papier rond en hang er een zwart kwastje aan.

Draak:

- Maak van slingers of eierdoosstukjes een draak. Als de kinderen andere ideeën hebben, over hoe ze een draak kunnen maken, laat hen dit dan uitvoeren.

Reflectie en terugkoppeling:

Bespreek wat makkelijk ging en wat niet.

- *Ging de opdracht zoals je had verwacht? Waarom wel/niet?*
- *Wat kun je doen om ervoor de zorgen dat je wens uitkomt?*
- *Zou je zelf meedoen aan deze traditie?*

Begrippen: (Chinees) Nieuwjaar, couplet, wens, traditie, draak, Dui lian, lampion.

Activiteit 2.10 Eten met Año nobo

Tijdens deze activiteit leren de kinderen over eettradities in andere landen. De kinderen maken van kraaltjes een tekening op een kralenplank, van wat ze graag met Nieuwjaar zouden willen eten.

Waar:	In de klas
Tijdsduur:	30 minuten
21e-eeuwse vaardigheid die centraal staat:	Creatief denken
Soort kunstactiviteit:	Beeldende vorming
Kerdoelen:	KV: 1.1, 1.1a, 1.2, 1.2a, 1.3, 1.3a, 2.1, 2.1a, 2.2, 2.2a, 2.3, 2.3a

Wat leren de kinderen?

Het kind leert:

- wat in andere landen met Nieuwjaar wordt gegeten;
- welke tradities andere landen hebben omtrent eten met Nieuwjaar;
- te praten over welke tradities omtrent eten hun familie zelf met Nieuwjaar heeft;
- te bedenken wat hij of zij graag met Nieuwjaar zou eten;
- een kunstwerk te maken met een kralenplank.

Wat heb je nodig?

- De film 'Kids Try New Year's Food from Around the World' (zie webpagina Whizz-Art) (5.03 minuten).
- Kralenplanken en kraaltjes.

De activiteit:

● Laat de kinderen de film 'Kids Try New Years Food from Around the World', zien. Controleer of de kinderen de film hebben begrepen door vragen te stellen.

- *Ken jij nog andere eetgewoontes met Nieuwjaar?*
- *In welk land zou jij graag Nieuwjaar willen vieren?*
- *Wat eten jullie thuis met Nieuwjaar?*

Bespreek eventuele verschillen en overeenkomsten tussen de kinderen.

● Laat de kinderen kiezen, welk gebruik, uit welk land ze graag zouden willen uitproberen. (Indien mogelijk, kunt u dit in de klas uitvoeren).

Nog meer zelf onderzoeken/doen:

Laat de kinderen een tekening maken op hun kralenplank van wat ze graag met Nieuwjaar zouden willen eten. Vertel dat de andere kinderen moeten raden wat er op de kralenplank staat 'getekend'.

Reflectie en terugkoppeling:

- *Wat wist je nog niet over eettradities in andere landen?*

Activiteit 2.11 Veilig vuurwerk

Tijdens deze activiteit leren de kinderen de gevaren van vuurwerk kennen. Ze voeren een gesprek met iemand van de brandweer en ze gaan hun eigen nepvuurwerk maken.

Waar:	In de klas
Tijdsduur:	60 minuten
21e-eeuwse vaardigheid die centraal staat:	Informatievaardigheden
Soort kunstactiviteit:	Beeldende vorming
Kerdoelen:	B&G: 2.1, 2.1a, 2.1c, 2.2, 2.2a KV: 1.1, 1.1a, 1.2, 1.2a, 1.3, 1.3a, 2.1, 2.1a, 2.2, 2.2a, 2.3, 2.3a, 5.1, 5.1a, 5.2, 5.2a, 5.3, 5.3a

Wat leren de kinderen?

Het kind leert:

- regels over veilig vuurwerkgebruik toe te passen;
- te luisteren naar een presentatie van de brandweer;
- een vuurwerkpijl te maken.

Wat heb je nodig?

- De film 'Bing – Vuurwerk', (zie webpagina Whizz-Art) (7.24 minuten).
- Een gastspreker (brandweer of vuurwerkexpert).
- Pringles bus of keuken-of wc-rol, zwart knutselpapier, satéprikkers, ducttape, draadje, glitters, sterretjes of confetti.

De activiteit:

- Laat de kinderen de film 'Bing – Vuurwerk' zien. Controleer of de kinderen de film hebben begrepen door vragen te stellen.

Voer een gesprek met de kinderen over vuurwerk.

- *Wat vind jij van vuurwerk?*
- *Waarom is vuurwerk gevaarlijk? (Heet, explodeert, hard geluid)*
- *Waarom is het belangrijk dat we onze oren beschermen van harde geluiden? Omdat we anders later last van gehoorverlies kunnen hebben.*
- *Hoe kun jij je beschermen tegen vuurwerk? (Oorbeschermers, bril, lang lont, et cetera)*

- Vertel de kinderen dat iemand van de brandweer (of een vuurwerkexpert) in de klas komt om te vertellen over vuurwerk. Vraag de kinderen welke vragen zij zouden willen stellen aan de brandweer.

Tijdens de presentatie van de brandweer zorgt u ervoor dat de kinderen ook de gelegenheid hebben om hun vragen te stellen.

● Maak met de kinderen een nep vuurwerkpijl.

- Beplak de bus of het rolletje met zwart papier. Plak versieringen op de bus van restjes papier. Knip een cirkel uit gekleurd papier en maak hiervan een kegel. Plak deze op de bus. Stop in de rol allemaal glittertjes, sterretjes of confetti. Plak de stok met ducttape vast aan de binnenkant van de rol. Plak een draadje wol onderaan de buis als lont. Als de kinderen de onderkant aan het lont trekken, gaat hun vuurwerkpijl af.

Nog meer zelf onderzoeken/doen:

- Vuurwerkspekkies: Rijg spekkjes aan een satéprikker en maak zo een vuurpijl.
- Vuurwerkhapjes: Rijg worstjes en een stukje paprika aan een satéprikker en maak zo een vuurpijl.

Reflectie en terugkoppeling:

- *Heb je al je vragen kunnen stellen aan de brandweer?*
- *Wat heb je geleerd over vuurwerk?*
- *Wat ga jij doen bij het afsteken van vuurwerk?*

Didactische tip:

Bespreek vooraf met de gastspreker goed door wat de bedoeling is van zijn presentatie. Geef aan dat het vooral moet gaan om veiligheid bij het omgaan met vuurwerk.

Begrippen: brandweer, veilig, vuurwerk, gehoor, geluid, vuurpijl, vuurwerkbril, oorbeschermers.

Slotactiviteit: De kerstshow ★

Tijdens deze activiteit gaan de kinderen een kerstshow uitvoeren voor mensen die tijdens de kerstdagen alleen zijn of wat extra aandacht kunnen gebruiken. Dit kan bij een instantie zijn, maar u kunt ook mensen uitnodigen in de klas.

Waar:

Naar keuze

Tijdsduur:

60 minuten

21^e-eeuwse vaardigheid die centraal staat:

Sociale en culturele vaardigheden

Soort kunstactiviteit:

Muziek/Dans/Beeldende Vorming/Theater

Kerdoelen:

Alle kerndoelen die aangeboden werden

Wat leren de kinderen?

Het kind leert:

- een presentatie voor te bereiden;
- te presenteren voor gasten;
- te communiceren met andere mensen.

Wat heb je nodig?

- De in dit thema gemaakte werkjes.
- Cadeaupapier.
- Vervoer naar en van een instantie.
- Hulpouders.
- Een digitale camera (of telefoon).

De activiteit:

● Vertel de kinderen dat ze samen met u een programma gaan maken voor de mensen die bezocht gaan worden in deze slotactiviteit. Bespreek met elkaar wat er allemaal gemaakt en gepresenteerd is tijdens dit thema.

Denk aan:

- het kerstlied (activiteit 1.1 en 1.10);
- het kerstverhaal (activiteit 1.2);
- de rap 'Ta haci friu' (activiteit 1.5);
- het lied 'Twaalf maanden in een jaar' (activiteit 2.1);
- het rollenspel 'nieuwjaarsdiner' (activiteit 2.2);
- de Firework Claps' (activiteit 2.3);
- de rap 'Oliebol' (activiteit 2.6);
- de 'dande' (activiteit 2.8).

● Laat de kinderen zelf beslissen op welke manier zij vorm willen geven aan de presentatie. Bepaal de volgorde van de presentaties en oefen alles nog een aantal keer voordat de definitieve uitvoering plaatsvindt.

- Inventariseer ook alle gemaakte werkjes die na afloop van de presentatie uitgereikt kunnen worden.

Denk hierbij aan:

- de gemaakte posters (activiteit 1.1);
- de kerststallen (activiteit 1.3);
- de kerstbomen (activiteit 1.6 en 1.11);
- de kerstballen (activiteit 1.7);
- de kalenders (activiteit 2.1);
- de tekeningen (activiteit 2.4);
- de oliebollen (activiteit 2.6);
- de wensen (versieringen) uit de wensboom (activiteit 2.7).

- Zorg ervoor dat de kinderen tijdens het bezoek aan een instantie of bij mensen thuis ook de kans krijgen om hun cadeautjes uit te reiken en een gesprekje te voeren. Laat hen ook foto's maken van het bezoek.

Nog meer zelf onderzoeken/doen:

Schrijf het programma op een poster en laat de kinderen de poster versieren. Pak de cadeautjes die uitgereikt worden in met het kerstcadeaupapier van ze in activiteit 1.4 gemaakt hebben.

Reflectie en terugkoppeling:

Evalueer wat de kinderen van de afsluiting vonden.

- *Was het een geslaagde presentatie?*
- *Wat ging goed, wat ging minder goed?*
- *Wat vond het publiek ervan?*

Didactische tip:

Mocht het moeilijk te organiseren zijn om met de kinderen naar een instantie te gaan of mensen te bezoeken, dan kunt u er ook voor kiezen om de kerstshow in de klas te organiseren.

Begrippen: presenteren, programma, volgorde, optreden.

Bijlage 1 Brief voor ouders

Geachte ouder/begeleider,

De komende 2 weken zal uw kind op school werken aan het thema 'Dianan di Fiesta'. Gedurende dit thema zal uw kind werkstukjes en voordrachten maken die zij aan het einde van het thema gaan presenteren aan mensen die tijdens de feestdagen alleen zijn of wat extra aandacht kunnen gebruiken.

Verder zal uw kind de komende weken gevraagd worden om onder andere kerstversiering, een kerststalletje, kosteloos materiaal en een kalender naar school mee te nemen.

Op .... (vul datum in) zal de klas van uw kind een bezoek afleggen aan een ..... Kunt u als hulpouder ondersteunen hierbij, laat dat dan graag even weten.

Met vriendelijke groeten,

.....(naam leerkracht invullen)

Bijlage 2 Benodigde materialen

Digitale prentenboeken

STARTACTIVITEIT:

- Nederlands: Velthuijs, M. (2010) *Kikker en het Kerstfeest*. Karin Stalenburg. https://youtu.be/h7_8jTX_nH4
- Papiamento: Velthuijs, M. (2021) Vertaald door Cheritza Tromp. *Dori y e fiesta di Pasco*. DEA. <https://youtu.be/4Bt8xf6--pE>

ACTIVITEIT 1.1 EN 1.2:

- Nederlands: Bruna, D. (2012). *Kerstmis*. Nijntje. https://youtu.be/9m-7JGNC_kU
- Papiamento: Bruna, D. (2021) Vertaald door Cheritza Tromp. *Pasco*. DEA. <https://www.ea.aw/catalog/wp-content/uploads/2021/12/Pasco-SD-480p-1.mp4>

ACTIVITEIT 2.2:

- Nederlands: Velthuijs, M. (2012). *Kikker en het Nieuwjaar*. Filmpjesvoorkinderen. <https://youtu.be/iCNSLznOcRk>
- Papiamento: Velthuijs, M. (2021). Vertaald door Sonia Valdes. *Dori y e Aña Nobo*. DEA. <https://www.youtube.com/watch?v=4Bt8xf6--pE>
- Papiamento: Katz, K. (2021). Vertaald door Aimee Rosina. *Mi prome Aña Nobo Chines*. DEA. <https://www.ea.aw/catalog/wp-content/uploads/2021/12/Mi-prome-aña-nobo-chines-1.mp4>
- Engels: Katz, K. (2018). *My First Chinese New Year*. Storytime Now! <https://youtu.be/iGghkuEMZl8>
- Papiamento: Lin, G. (2021). Vertaald door Keilah Geerman. *Habri Aña Nobo*. DEA. <https://www.ea.aw/catalog/wp-content/uploads/2021/12/Actividad-2.9-Habri-aña-nobo.mp4>
- Engels: Lin, G. (2018). *Bringing in the New Year Book*. Happy Cultivated. <https://youtu.be/-UmFIBzXJMY>

Films

ACTIVITEIT 1.1 EN 1.2:

- Papiamento: Christmas Story for Kids – Holy Tales Bible Stories – Nativity of Jesus. (2021). Vertaald door Natalia El-Hindi. *Nacemento di Hesus – 1*. DEA. <https://www.ea.aw/catalog/wp-content/uploads/2021/12/Nacemento-di-Hesus-1.mp4>
- Engels: Christmas Story for Kids – Holy Tales Bible Stories – Nativity of Jesus. (2017). *The Birth of Jesus Christ*. Geethanjali Kids. <https://youtu.be/8gUJWKMMgtQ>
- Papiamento: Cuentos cristianos de Navidad – Cuentos infantiles para dormir. (2021). Vertaald door Shirley Rafini. *Nacemento di Hesus - 2*. DEA. <https://youtu.be/8WPK5zkyDH8>
- Spaans: Cuentos cristianos de Navidad – Cuentos infantiles para dormir. (2015). *El nacimiento de Jezus*. Rincon de la Fe. <https://youtu.be/rRFK7O4fVv0>

ACTIVITEIT 1.4:

- Nederlands: Knutselen met kleuters. (2014). *Een aardappelstempel maken*. Schooltv. <https://schooltv.nl/video/knutselen-met-kleuters-eeen-aardappelstempel-maken/>

ACTIVITEIT 1.5:

- Engels: Happy New Year! (2018). *Christmas Tree & Santa Claus Drawing*. AWA. <https://youtu.be/YB1rkhMBzJU>

ACTIVITEIT 1.7:

- Nederlands: Juf Jannie. (2015). *Papier-maché ballon*. Juf Jannie. <https://youtu.be/n2KML6V9SMY>

ACTIVITEIT 1.8:

- Papiamento: Simpleshow. (2021). Vertaald door Luz-Marina Kock. *Pasco rond di mundo*. DEA. <https://youtu.be/jSX3RJoYSeU>
- Engels: Simpleshow. (2015). *Christmas Around the World*. Simpleshow. <https://youtu.be/yYFCFjoiozA>
- Engels: (2013). *Olde English Crackers*. <https://youtu.be/nltDXbZLAXU>

ACTIVITEIT 1.9:

- Papiamento: Lidl Navidad. (2021). Vertaald door Aimee Rosina. *Pasco rond di mundo*. LIDLEspana. https://youtu.be/olNiX88P_zA
- Spaans: Lidl Navidad. (2016). *La Navidad por el mundo*. LIDLEspana. <https://youtu.be/MPrFVCG13So>

ACTIVITEIT 1.11:

- Engels: (2018). *Aruba Xmas lights*. Let's go with Hyro, https://youtu.be/0schJ_NZUrM

ACTIVITEIT 2.1:

- Nederlands: *Twaalf maanden bij elkaar*. Li La Liedjesboek. <https://www.youtube.com/watch?v=vD8wEyMed1Y>

ACTIVITEIT 2.3:

- Engels: SYE Class. (2016). *Firework Claps*. SingYourEnglish. <https://youtu.be/MqqEnm4FnTM>

ACTIVITEIT 2.8:

- Papiamento: Robert Maduro y su Alma Folklorico. (2013). *Festival di Dande 2012*. Boletinextra Aruba. <https://youtu.be/9xs79TCzBgY>
- Papiamento: Paper Roll CRAFT. Fast-n-Easy. (2019). *Maracas Music Instrument*. DIY Labs. <https://youtu.be/qPgB4h4yjk8>

ACTIVITEIT 2.10:

- Engels: Kids Try. (2019). *Kids Try New Year's Food from Around the World*. HiHo Kids. <https://youtu.be/mDzBZo9YVF8>

ACTIVITEIT 2.11:

- Nederlands: Bing. (2018). *Vuurwerk*. Just4Kids. <https://youtu.be/LHV2AnyUWFO>

Videoclips

ACTIVITEIT 1.8:

- Engels: Childrens Christmas Songs. (2016). *Pop Bang Crack Christmas Cracker Song*. Little Action Kids. <https://youtu.be/EPxpPKldiN0>

ACTIVITEIT 1.10:

- Engels: Dang. I. (2015). *Acapella Christmas Medley*. Indy Dang. <https://youtu.be/YVKW7OE5vh0>
- Papiamento: Juana, Christmas Carol, Canticuentos – Kids Song. (2015). *Mi Burrito Sabanero*. Mundo Canticuentos. <https://youtu.be/lJawRaON8h0>

ACTIVITEIT 2.1:

- Papiamento: Grupo di Betico. (2012). *Dandé*. GrupoDiBetico. <https://youtu.be/wWeOOFKgUo8>

ACTIVITEIT 2.3:

- Engels: Nursery Rhyme with Lyrics & Karaoke. (2012). *Firework Party*. APPUSERIES. <https://youtu.be/mZPaB5BXP7U>

Muziek

STARTACTIVITEIT:

- Engels: (2014). *We Wish You a Merry Christmas*. Christmas Songs and Carols - Love to Sing. <https://youtu.be/g-OF7KGyDis>

ACTIVITEIT 1.1:

- Papiamento: Coro Tutti Frutti. *Den un cunucu situa na Hudea*. <https://www.ea.aw/catalog/whizz-art/mini-tema-1/>

ACTIVITEIT 1.4

- Papiamento: *Bon bini niño ker*. DEA. <https://www.ea.aw/catalog/whizz-art/mini-tema-1/>

ACTIVITEIT 2.3:

- Nederlands: *Vuurwerkgeluiden*. <https://www.ea.aw/catalog/whizz-art/mini-tema-1/>

ACTIVITEIT 2.6:

- Papiamento: Marchena- Martes, D. (2021). *Oliebol*. DEA. <https://www.ea.aw/catalog/whizz-art/mini-tema-1/>

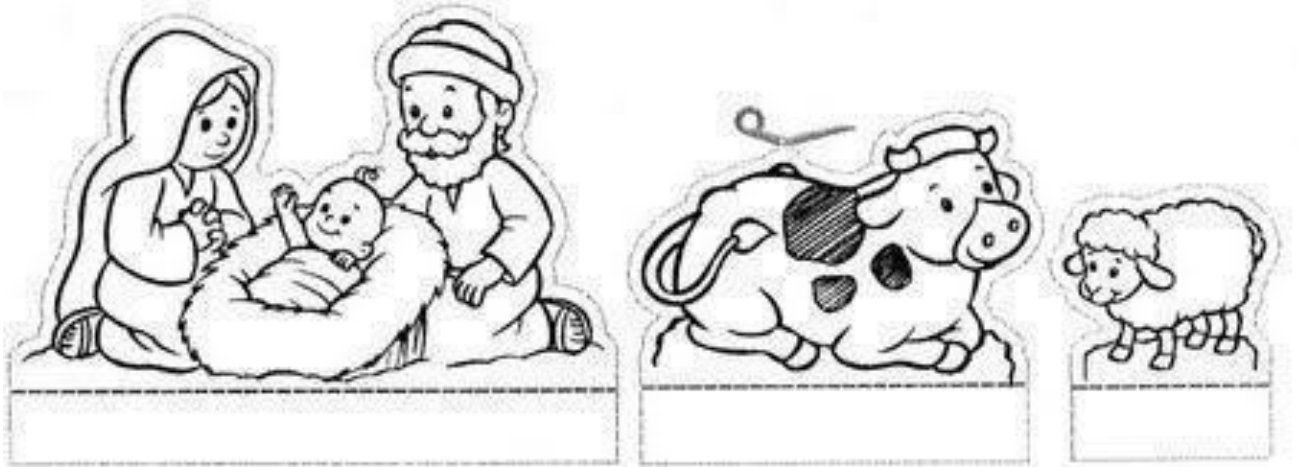
Websites/Games/Apps

- De website: *Kerstspelletjes*. <https://www.spelletjesplein.nl/kerstspelletjes/> ((online) thuisactiviteit 1.9).
- De app: *Kerstboom*. Sticky Ice Games (activiteit 1.11)

Bijlage 3 Kopieerbladen

Kopieerblad 1: Kerstfiguren	(activiteit 1.3)
Kopieerblad 2: Kerstboom	(activiteit 1.6)
Kopieerblad 3: Een kroon	(activiteit 1.8)
Kopieerblad 4: Kerstlichtjes	(activiteit 1.11)
Kopieerblad 5: Kerstboom	(activiteit 1.11)
Kopieerblad 6: Een kalender	(activiteit 2.1)
Kopieerblad 7: Vuurwerk en geluiden	(activiteit 2.3)
Kopieerblad 8: Oliebollen maken	(activiteit 2.6)
Kopieerblad 9: Chinees couplet	(activiteit 2.9)

Kopieerblad 1: Kerstfiguren

Kopieerblad 2: Kerstboom

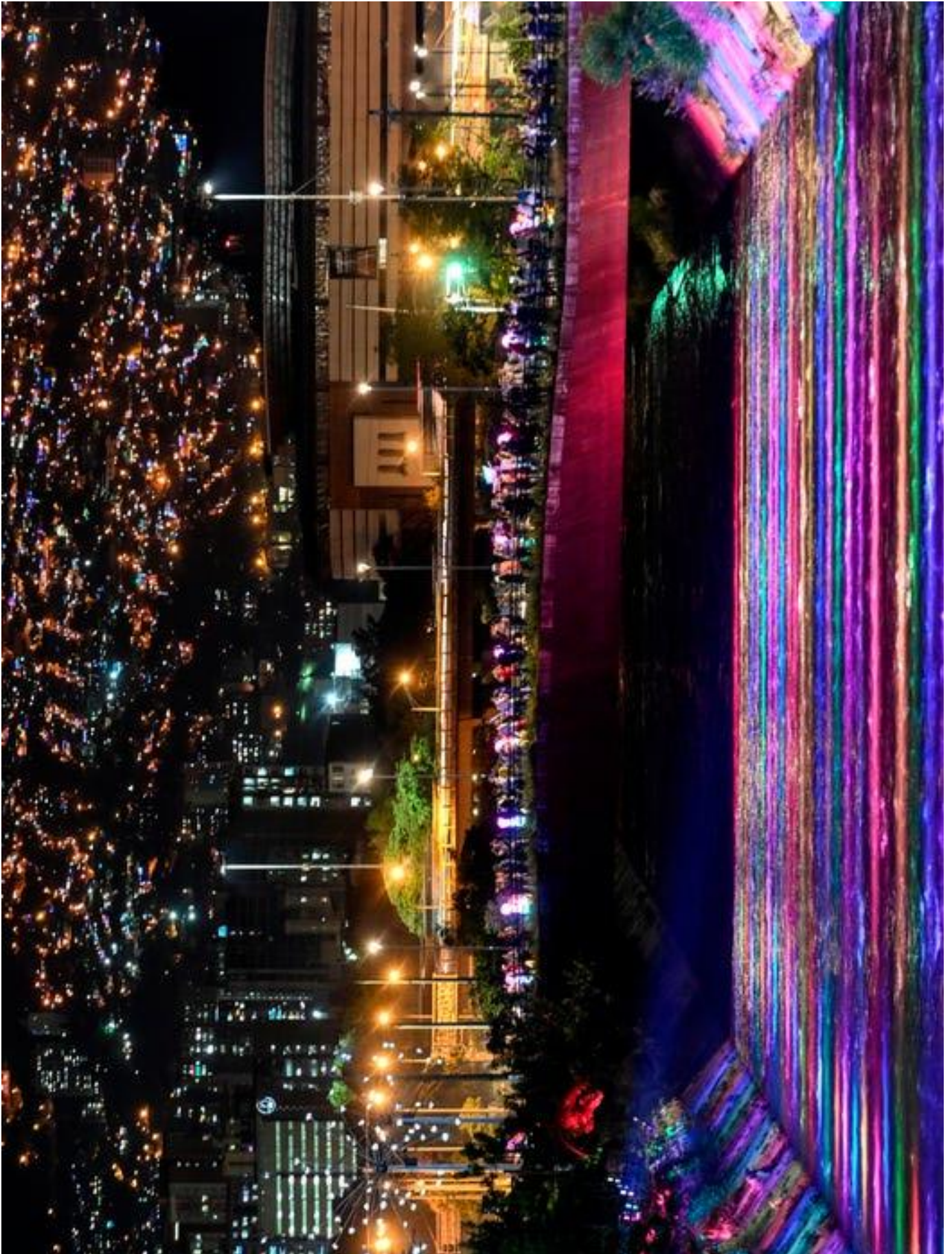

Kopieerblad 4: Kerstlichtjes

New York, Verenigde Staten

Salerno, Italië

Kopieerblad 5: Kerstboom

Kopieerblad 6: Een kalender

 <p>January 2020</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Sunday</th> <th>Monday</th> <th>Tuesday</th> <th>Wednesday</th> <th>Thursday</th> <th>Friday</th> <th>Saturday</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td></tr> <tr><td>8</td><td>9</td><td>10</td><td>11</td><td>12</td><td>13</td><td>14</td></tr> <tr><td>15</td><td>16</td><td>17</td><td>18</td><td>19</td><td>20</td><td>21</td></tr> <tr><td>22</td><td>23</td><td>24</td><td>25</td><td>26</td><td>27</td><td>28</td></tr> <tr><td>29</td><td>30</td><td>31</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> </tbody> </table> <p><small>Open White Clip www.kidsthatcolor.com ©Katie Clark 2018 Preschool</small></p>	Sunday	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31					 <p>February 2020</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Sunday</th> <th>Monday</th> <th>Tuesday</th> <th>Wednesday</th> <th>Thursday</th> <th>Friday</th> <th>Saturday</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td></tr> <tr><td>8</td><td>9</td><td>10</td><td>11</td><td>12</td><td>13</td><td>14</td></tr> <tr><td>15</td><td>16</td><td>17</td><td>18</td><td>19</td><td>20</td><td>21</td></tr> <tr><td>22</td><td>23</td><td>24</td><td>25</td><td>26</td><td>27</td><td>28</td></tr> <tr><td>29</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> </tbody> </table> <p><small>Open White Clip www.kidsthatcolor.com ©Katie Clark 2018 Preschool</small></p>	Sunday	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29							 <p>March 2020</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Sunday</th> <th>Monday</th> <th>Tuesday</th> <th>Wednesday</th> <th>Thursday</th> <th>Friday</th> <th>Saturday</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td></tr> <tr><td>8</td><td>9</td><td>10</td><td>11</td><td>12</td><td>13</td><td>14</td></tr> <tr><td>15</td><td>16</td><td>17</td><td>18</td><td>19</td><td>20</td><td>21</td></tr> <tr><td>22</td><td>23</td><td>24</td><td>25</td><td>26</td><td>27</td><td>28</td></tr> <tr><td>29</td><td>30</td><td>31</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> </tbody> </table> <p><small>Open White Clip www.kidsthatcolor.com ©Katie Clark 2018 Preschool</small></p>	Sunday	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31				
Sunday	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday																																																																																																																										
1	2	3	4	5	6	7																																																																																																																										
8	9	10	11	12	13	14																																																																																																																										
15	16	17	18	19	20	21																																																																																																																										
22	23	24	25	26	27	28																																																																																																																										
29	30	31																																																																																																																														
Sunday	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday																																																																																																																										
1	2	3	4	5	6	7																																																																																																																										
8	9	10	11	12	13	14																																																																																																																										
15	16	17	18	19	20	21																																																																																																																										
22	23	24	25	26	27	28																																																																																																																										
29																																																																																																																																
Sunday	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday																																																																																																																										
1	2	3	4	5	6	7																																																																																																																										
8	9	10	11	12	13	14																																																																																																																										
15	16	17	18	19	20	21																																																																																																																										
22	23	24	25	26	27	28																																																																																																																										
29	30	31																																																																																																																														
 <p>April 2020</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Sunday</th> <th>Monday</th> <th>Tuesday</th> <th>Wednesday</th> <th>Thursday</th> <th>Friday</th> <th>Saturday</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td></tr> <tr><td>8</td><td>9</td><td>10</td><td>11</td><td>12</td><td>13</td><td>14</td></tr> <tr><td>15</td><td>16</td><td>17</td><td>18</td><td>19</td><td>20</td><td>21</td></tr> <tr><td>22</td><td>23</td><td>24</td><td>25</td><td>26</td><td>27</td><td>28</td></tr> <tr><td>29</td><td>30</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> </tbody> </table> <p><small>Open White Clip www.kidsthatcolor.com ©Katie Clark 2018 Preschool</small></p>	Sunday	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30						 <p>May 2020</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Sunday</th> <th>Monday</th> <th>Tuesday</th> <th>Wednesday</th> <th>Thursday</th> <th>Friday</th> <th>Saturday</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td></tr> <tr><td>8</td><td>9</td><td>10</td><td>11</td><td>12</td><td>13</td><td>14</td></tr> <tr><td>15</td><td>16</td><td>17</td><td>18</td><td>19</td><td>20</td><td>21</td></tr> <tr><td>22</td><td>23</td><td>24</td><td>25</td><td>26</td><td>27</td><td>28</td></tr> <tr><td>29</td><td>30</td><td>31</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> </tbody> </table> <p><small>Open White Clip www.kidsthatcolor.com ©Katie Clark 2018 Preschool</small></p>	Sunday	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31					 <p>June 2020</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Sunday</th> <th>Monday</th> <th>Tuesday</th> <th>Wednesday</th> <th>Thursday</th> <th>Friday</th> <th>Saturday</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td></tr> <tr><td>8</td><td>9</td><td>10</td><td>11</td><td>12</td><td>13</td><td>14</td></tr> <tr><td>15</td><td>16</td><td>17</td><td>18</td><td>19</td><td>20</td><td>21</td></tr> <tr><td>22</td><td>23</td><td>24</td><td>25</td><td>26</td><td>27</td><td>28</td></tr> <tr><td>29</td><td>30</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> </tbody> </table> <p><small>Open White Clip www.kidsthatcolor.com ©Katie Clark 2018 Preschool</small></p>	Sunday	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30					
Sunday	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday																																																																																																																										
1	2	3	4	5	6	7																																																																																																																										
8	9	10	11	12	13	14																																																																																																																										
15	16	17	18	19	20	21																																																																																																																										
22	23	24	25	26	27	28																																																																																																																										
29	30																																																																																																																															
Sunday	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday																																																																																																																										
1	2	3	4	5	6	7																																																																																																																										
8	9	10	11	12	13	14																																																																																																																										
15	16	17	18	19	20	21																																																																																																																										
22	23	24	25	26	27	28																																																																																																																										
29	30	31																																																																																																																														
Sunday	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday																																																																																																																										
1	2	3	4	5	6	7																																																																																																																										
8	9	10	11	12	13	14																																																																																																																										
15	16	17	18	19	20	21																																																																																																																										
22	23	24	25	26	27	28																																																																																																																										
29	30																																																																																																																															
 <p>July 2020</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Sunday</th> <th>Monday</th> <th>Tuesday</th> <th>Wednesday</th> <th>Thursday</th> <th>Friday</th> <th>Saturday</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td></tr> <tr><td>8</td><td>9</td><td>10</td><td>11</td><td>12</td><td>13</td><td>14</td></tr> <tr><td>15</td><td>16</td><td>17</td><td>18</td><td>19</td><td>20</td><td>21</td></tr> <tr><td>22</td><td>23</td><td>24</td><td>25</td><td>26</td><td>27</td><td>28</td></tr> <tr><td>29</td><td>30</td><td>31</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> </tbody> </table> <p><small>Open White Clip www.kidsthatcolor.com ©Katie Clark 2018 Preschool</small></p>	Sunday	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31					 <p>August 2020</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Sunday</th> <th>Monday</th> <th>Tuesday</th> <th>Wednesday</th> <th>Thursday</th> <th>Friday</th> <th>Saturday</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td></tr> <tr><td>8</td><td>9</td><td>10</td><td>11</td><td>12</td><td>13</td><td>14</td></tr> <tr><td>15</td><td>16</td><td>17</td><td>18</td><td>19</td><td>20</td><td>21</td></tr> <tr><td>22</td><td>23</td><td>24</td><td>25</td><td>26</td><td>27</td><td>28</td></tr> <tr><td>29</td><td>30</td><td>31</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> </tbody> </table> <p><small>Open White Clip www.kidsthatcolor.com ©Katie Clark 2018 Preschool</small></p>	Sunday	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31					 <p>September 2020</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Sunday</th> <th>Monday</th> <th>Tuesday</th> <th>Wednesday</th> <th>Thursday</th> <th>Friday</th> <th>Saturday</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td></tr> <tr><td>8</td><td>9</td><td>10</td><td>11</td><td>12</td><td>13</td><td>14</td></tr> <tr><td>15</td><td>16</td><td>17</td><td>18</td><td>19</td><td>20</td><td>21</td></tr> <tr><td>22</td><td>23</td><td>24</td><td>25</td><td>26</td><td>27</td><td>28</td></tr> <tr><td>29</td><td>30</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> </tbody> </table> <p><small>Open White Clip www.kidsthatcolor.com ©Katie Clark 2018 Preschool</small></p>	Sunday	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30					
Sunday	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday																																																																																																																										
1	2	3	4	5	6	7																																																																																																																										
8	9	10	11	12	13	14																																																																																																																										
15	16	17	18	19	20	21																																																																																																																										
22	23	24	25	26	27	28																																																																																																																										
29	30	31																																																																																																																														
Sunday	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday																																																																																																																										
1	2	3	4	5	6	7																																																																																																																										
8	9	10	11	12	13	14																																																																																																																										
15	16	17	18	19	20	21																																																																																																																										
22	23	24	25	26	27	28																																																																																																																										
29	30	31																																																																																																																														
Sunday	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday																																																																																																																										
1	2	3	4	5	6	7																																																																																																																										
8	9	10	11	12	13	14																																																																																																																										
15	16	17	18	19	20	21																																																																																																																										
22	23	24	25	26	27	28																																																																																																																										
29	30																																																																																																																															
 <p>October 2020</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Sunday</th> <th>Monday</th> <th>Tuesday</th> <th>Wednesday</th> <th>Thursday</th> <th>Friday</th> <th>Saturday</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td></tr> <tr><td>8</td><td>9</td><td>10</td><td>11</td><td>12</td><td>13</td><td>14</td></tr> <tr><td>15</td><td>16</td><td>17</td><td>18</td><td>19</td><td>20</td><td>21</td></tr> <tr><td>22</td><td>23</td><td>24</td><td>25</td><td>26</td><td>27</td><td>28</td></tr> <tr><td>29</td><td>30</td><td>31</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> </tbody> </table> <p><small>Open White Clip www.kidsthatcolor.com ©Katie Clark 2018 Preschool</small></p>	Sunday	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31					 <p>November 2020</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Sunday</th> <th>Monday</th> <th>Tuesday</th> <th>Wednesday</th> <th>Thursday</th> <th>Friday</th> <th>Saturday</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td></tr> <tr><td>8</td><td>9</td><td>10</td><td>11</td><td>12</td><td>13</td><td>14</td></tr> <tr><td>15</td><td>16</td><td>17</td><td>18</td><td>19</td><td>20</td><td>21</td></tr> <tr><td>22</td><td>23</td><td>24</td><td>25</td><td>26</td><td>27</td><td>28</td></tr> <tr><td>29</td><td>30</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> </tbody> </table> <p><small>Open White Clip www.kidsthatcolor.com ©Katie Clark 2018 Preschool</small></p>	Sunday	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30						 <p>December 2020</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Sunday</th> <th>Monday</th> <th>Tuesday</th> <th>Wednesday</th> <th>Thursday</th> <th>Friday</th> <th>Saturday</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td></tr> <tr><td>8</td><td>9</td><td>10</td><td>11</td><td>12</td><td>13</td><td>14</td></tr> <tr><td>15</td><td>16</td><td>17</td><td>18</td><td>19</td><td>20</td><td>21</td></tr> <tr><td>22</td><td>23</td><td>24</td><td>25</td><td>26</td><td>27</td><td>28</td></tr> <tr><td>29</td><td>30</td><td>31</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> </tbody> </table> <p><small>Open White Clip www.kidsthatcolor.com ©Katie Clark 2018 Preschool</small></p>	Sunday	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31				
Sunday	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday																																																																																																																										
1	2	3	4	5	6	7																																																																																																																										
8	9	10	11	12	13	14																																																																																																																										
15	16	17	18	19	20	21																																																																																																																										
22	23	24	25	26	27	28																																																																																																																										
29	30	31																																																																																																																														
Sunday	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday																																																																																																																										
1	2	3	4	5	6	7																																																																																																																										
8	9	10	11	12	13	14																																																																																																																										
15	16	17	18	19	20	21																																																																																																																										
22	23	24	25	26	27	28																																																																																																																										
29	30																																																																																																																															
Sunday	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday																																																																																																																										
1	2	3	4	5	6	7																																																																																																																										
8	9	10	11	12	13	14																																																																																																																										
15	16	17	18	19	20	21																																																																																																																										
22	23	24	25	26	27	28																																																																																																																										
29	30	31																																																																																																																														

January 2020

Sunday	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Clipart: Whimsy Clips

www.Kiddycharts.com - ©KiddyCharts 2018 - Present

February 2020

Sunday	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29

March 2020

Sunday	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Clipart: [Whimsy Clips](#)

www.kiddycharts.com - ©KiddyCharts 2018 - Present

April 2020

Sunday	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

May 2020

Sunday	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Clipart: [Whimsy Clips](#)

www.kiddycharts.com - ©KiddyCharts 2018 - Present

June 2020

Sunday	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

Clipart: Whimsy Clips

www.kiddycharts.com - ©KiddyCharts 2018 - Present

July 2020

Sunday	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Clipart: [Whimsy Clips](#)

www.kiddycharts.com - ©KiddyCharts 2018 - Present

August 2020

Sunday	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Clipart: Whimsy Clips

www.kiddycharts.com - ©KiddyCharts 2018 - Present

September 2020

Sunday	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

Clipart: Whimsy Clips

www.kiddycharts.com - ©KiddyCharts 2018 - Present

October 2020

Sunday	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

November 2020

Sunday	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

Clipart: Whimsy Clips

www.kiddycharts.com - ©KiddyCharts 2018 - Present

December 2020

Sunday	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Kopieerblad 7: Vuurwerk en geluiden

Kopieerblad 8: Oliebollen maken

500 gr zelfrijzend bakmeel
zout
2 dl water
2 dl melk
1 ei

Kopieerblad 9: Chinees couplet

Bijlage 4 Planningsformulier

THEMA MT1	VORMINGSGBIED								
	WERELDORIËNTATIE				KUNSTZINNIGE VORMING				
Activiteit	PV	M&M	N&T	B&G	Dans	Muziek	Beeldende vorming	Theater	Media
Start									
1.1									
1.2									
1.3									
1.4									
1.5									
1.6									
1.7									
1.8									
1.9									
1.10									
1.11									
2.1									
2.2									
2.3									
2.4									
2.5									
2.6									
2.7									
2.8									
2.9									
2.10									
2.11									
Slot									
TOTAAL									

THEMA MT1	21 ^e EEUWSE VAARDIGHEID										
Activiteit	Communicatie	Computational thinking	Creatief denken	ICT – basis-vaardigheden	Informatie-vaardigheden	Kritische denken	Mediawijsheid	Probleem oplossen	Samenwerken	Sociale en culturele vaardigheden	Zelfregulering
Start											
1.1											
1.2											
1.3											
1.4											
1.5											
1.6											
1.7											
1.8											
1.9											
1.10											
1.11											
2.1											
2.2											
2.3											
2.4											
2.5											
2.6											
2.7											
2.8											
2.9											
2.10											
2.11											
Slot											
TOTAAL											